

Valtakunnallinen ja alueellinen matkailu- tilinpito

Matkailun talous- ja työllisyysvaikutukset
2020–2021

Tiivistelmä

Matkailutilinpito kuvaa laajasti matkailun talous- ja työllisyysvaikutuksia. Tämä raportti sisältää vuoden 2020 tiedot sekä vuoden 2021 ennakkotiedot valtakunnallisesti ja maakunnittain. Keskeisiä tietoja ovat matkailukysyntä, matkailun aikaansaama arvonlisä (bkt) ja työllisyys matkailutoimialoilla.

Vuoteen 2019 asti matkailun osuus bkt:sta pysytteli 2,7 prosentissa, mutta COVID-19 pandemia ja siitä aiheutuneet rajoitukset laskivat matkailun osuuden bkt:sta 1,4 prosenttiin vuonna 2020. Vuonna 2021 matkailun bkt-osuus lähti kotimaan-

matkailun siivittämänä jälleen nousuun, kasvaen 1,6 prosenttiin.

Matkailun kokonaiskysyntä oli 11,5 miljardia euroa vuonna 2021, mikä oli 1,3 miljardia euroa (13 %) enemmän kuin vuonna 2020, mutta 4,8 miljardia euroa (-29 %) vähemmän kuin vuonna 2019 ennen pandemiaa. Ulkomainen matkailukysyntä väheni 0,2 miljardia euroa (-15 %) mutta kotimainen matkailukysyntä lisääntyi 1,6 miljardia euroa (18 %). Kotimaisen matkailukysynnän osuus nousi 85 prosentista 89 prosenttiin, josta 7 prosenttiyksikköä muodostuu ulkomaille suuntautuvan matkailun

kotimaan osuudesta. Kotimaanmatkailun osuus matkailukysynnästä oli siten yli 80 prosenttia vuonna 2021.

Matkailukysyntä kasvoi lähes kaikissa maakunnissa vuonna 2021 kotimaanmatkailun ansiosta. Euro-määräisesti suurin kasvu kohdistui suurten kaupunkien maakuntiin. Uudellamaalla kysyntä kasvoi 0,3 miljardia euroa (8 %), Pirkanmaalla 0,2 miljardia euroa (29 %), Varsinais-Suomessa 0,1 miljardia euroa (17 %) ja Pohjois-Pohjanmaalla 0,1 miljardia euroa (19 %).

Vuoden 2021 ennakkotietojen mukaan työllisten määrä lisääntyi 2 000 henkilöllä (2 %) ja matkailutoimialoilla työskenteli yhteensä 133 400 henkilöä. Työtunteja matkailutoimialoilla tehtiin 17 prosenttia (43 milj. tuntia) vähemmän kuin vuonna 2019 ennen pandemiaa.

Tarkemmat tietokantataulukot on julkaistu Visit Finlandin [Rudolf-tilastopalvelussa](#).

Sammanfattning

Turismräkenskaperna beskriver turismens inverkan på ekonomin och sysselsättningen på ett övergripande plan. Denna rapport omfattar uppgifterna för 2020 och de preliminära uppgifterna om 2021 för hela landet och per landskap. De centrala uppgifterna utgörs av efterfrågan på turism, turismens mervärde (BNP) och sysselsättning inom turismbranscherna.

Fram till 2019 var turismens andel av BNP kring 2,7 procent, men COVID-19-pandemin och de restriktioner som den medförde mins-

kade turismens andel av BNP till 1,4 procent 2020. År 2021 ökade återigen turismens andel av BNP till 1,6 procent på grund av den inhemska turismen.

Den totala efterfrågan på turism var 11,5 miljarder euro 2021, vilket var 1,3 miljarder euro (13 %) mer än 2020, men 4,8 miljarder euro (-29 %) mindre än 2019 före pandemin. Den utländska efterfrågan på turism minskade med 0,2 miljarder euro (-15 %) och den inhemska ökade med 1,6 miljarder euro (18 %). Den inhemska andelen av efterfrågan på turism

steg från 85 till 89 procent, varav turismen till utlandet står för 7 procentenheter av den inhemska andelen. Den inhemska turismens andel av efterfrågan på turism var således över 80 procent 2021.

Efterfrågan på turism ökade i nästan alla landskap 2021 tack vare den inhemska turismen. Den största ökningen i euro gällde landskapen i de stora städerna. I Nyland ökade efterfrågan med 0,3 miljarder euro (8 %), i Birkaland med 0,2 miljarder euro (29 %), i Egentliga Finland med 0,1 miljarder euro (17 %) och i Norra

Österbotten med 0,1 miljarder euro (19 %).

Enligt de preliminära uppgifterna för 2021 ökade antalet sysselsatta med 2 000 personer (2 %), och turismsektorn sysselsatte sammanlagt 133 400 personer. Antalet arbetstimmar inom turismsektorn minskade med 17 procent (43 mn timmar) jämfört med läget före pandemin 2019.

Detaljerade databastabeller finns i Visit Finlands [statistiktjänst Rudolf](#).

Abstract

The tourism account broadly depicts the impact of tourism on the economy and employment. This report includes final data for 2020 and preliminary data for 2021 at a national and regional level. Key data include tourism demand, tourism value added as a share of GDP, and employment in tourism industries.

Until 2019, the GDP share of tourism remained at 2.7%, but the COVID-19 pandemic and the resulting restrictions decreased the GDP share of tourism to 1.4% in 2020. In 2021, the GDP share of tourism

started to rise again, boosted by domestic tourism, increasing to 1.6%.

The total tourism demand was EUR 11.5 billion in 2021, which was EUR 1.3 billion (13%) more than in 2020 but EUR 4.8 billion (–29%) less than in 2019 before the pandemic. Inbound tourism demand decreased by EUR 0.2 billion (–15%) and domestic tourism demand by EUR 1.6 billion (18%). The share of domestic tourism demand increased from 85% to 89%, of which 7 percentage points consisted of the domestic share of outbound tourism. Thus,

domestic tourism accounted for more than 80% of tourism demand in 2021.

Tourism demand increased in almost all regions in 2021, thanks to domestic tourism. In euros, the regions around large cities experienced the largest growth. Demand in Uusimaa increased by EUR 0.3 billion (8%), in Pirkanmaa by EUR 0.2 billion (29%), in Southwest Finland by EUR 0.1 billion (17%), and in North Ostrobothnia by EUR 0.1 billion (19%).

According to the preliminary data for 2021, the number of people employed in tourism industries increased by 2,000 (2%) to a total of 133,400 people. The number of hours worked in tourism industries was 17% (43 million hours) lower than in 2019 before the pandemic.

More detailed database tables are available in Visit Finland's [Statistics Service Rudolf](#).

Sisältö

1. Johdanto	10
2. Yhteenveto vuosien 2020 ja 2021 tuloksista.....	12
3. Tulokset	18
3.1 Matkailukysyntä.....	18
3.1.1 Matkailun kokonaiskysyntä	18
3.1.2 Ulkomainen matkailukysyntä	20
3.1.3 Kotimainen matkailukysyntä	24
3.1.4 Asukaslukuun suhteutettu matkailukysyntä.....	26
3.2 Matkailun taloudelliset vaikutukset.....	28
3.2.1 Matkailun bkt-osuudet maakunnittain	28
3.2.2 Matkailun aikaansaama arvonlisä toimialoittain.....	31
3.3 Matkailutoimialojen työllisyys	32
3.3.1 Työllisten määrä.....	33
3.3.2 Matkailutoimialoilla työskentelevien osuus kaikista työllisistä	36
3.3.3 Toimipaikkojen määrä matkailutoimialoilla	38

4. Maakuntakatsaukset	42
4.1 Uusimaa.....	43
4.2 Pirkanmaa.....	45
4.3 Varsinais-Suomi.....	47
4.4 Lappi.....	49
4.5 Pohjois-Pohjanmaa.....	51
4.6 Keski-Suomi.....	53
4.7 Etelä-Savo.....	55
4.8 Pohjois-Savo	57
4.9 Etelä-Karjala	59
4.10 Kainuu.....	61
Liitteet.....	63

Lyhenteet:

- milj. miljoona
- mrd. miljardi
- EUR euro
- bkt bruttokansantuote
- BNP bruttonationalprodukt
- GDP Gross Domestic Product
- sis. sisältää
- esim. esimerkiksi
- pl. pois lukien

1. Johdanto

Matkailutilinpito kuvaa matkailun talous- ja työllisyysvaikutuksia **valtakunnallisella** tasolla. **Alueellinen** matkailutilinpito laajentaa tiedot maakunnan tarkkuustasolle. Valtakunnalliset tiedot on aiemmin julkaistu vuosilta 2011–2020 ja alueelliset tiedot vuosilta 2013–2015 ja 2017–2020. Tämä raportti sisältää vuoden 2020 tiedot sekä vuoden 2021 ennakkotiedot valtakunnallisesti ja maakunnittain. Keskeisiä tietoja ovat matkailukysyntä, mat-

kailun aikaansaama arvonlisä (bkt) ja työllisyys matkailutoimialoilla.

Matkailutilinpito, tai matkailun satelliittitilinpito (Tourism Satellite Accounts, TSA), on tilastojärjestelmä, jossa matkailun talous- ja työllisyysvaikutuksia kuvataan monipuolisesti ja kattavasti. Se on kehitetty laajassa kansainvälisessä yhteistyössä mm. YK:n, Maailman matkailujärjestön (UNWTO), OECD:n ja EU:n toimesta. Valtaosa EU:n jä-

senvaltioista tuottaa matkailutilinpitoa, vaikka se ei sisällykään EU:n matkailutilastoasetuksen ((EU) N:o 692/2011) mukaisesti tuotettaviin matkailutilastoihin. Suomessa on tuotettu valtakunnallista matkailutilinpitoa nykyisessä muodossaan vuosilta 2011–2020.

Matkailutilinpidon laajentamisesta aluetasolle antaa yleisiä suuntaviivoja mm. UNWTO¹. Alueellisen mat-

kailutilinpidon laskenta on toteutettu ns. alueellistamismenetelmällä (regionalization). Käytännössä se tarkoittaa sitä, että koko Suomen kattavan valtakunnallisen matkailutilinpidon tiedot jaetaan useiden eri lähdeaineistojen avulla maakuntatasolle. Näin saadaan maakuntien välillä vertailukelpoista ja valtakunnalliselle tasolle summautuvaa tilastotietoa.

¹ UNWTO, Regional Tourism Satellite Account, 2013

2. Yhteenveto vuosien 2020 ja 2021 tuloksista

Vuoden 2020 maaliskuussa alkanut COVID-19 pandemia ja siitä aiheutuneet rajoitukset vaikuttivat voimakkaasti matkailuun vuosina 2020–2021. Rajat ylittävä matkailu väheni minimiin maaliskuun 2020 jälkeen, mikä romahdutti sekä ulkomaisen matkailukysynnän että suomalaisien ulkomaanmatkoista kotimaahan jäävään matkailukysynnän. Vaikka rajat ylittävä matkailu alkoi hieman elpyä vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäi vuoden 2021 ulkomainen matkailukysyntä ennakkotietojen mukaan 0,2 miljardia euroa (-15 %) edellis-

vuotta pienemmäksi. Ulkomaista matkailukysyntää oli yhteensä 1,3 miljardia euroa vuonna 2021 ja sen osuus matkailukysynnästä oli 11 prosenttia.

Kotimainen matkailukysyntä sen sijaan lisääntyi edellisvuodesta 1,6 miljardia euroa (18 %) nousten yhteensä 10,2 miljardiin euroon vuonna 2021. Kotimaanmatkailun osuus tästä oli yhteensä 9,4 miljardia euroa eli 82 prosenttia matkailun kokonaiskysynnästä johtui kotimaanmatkailusta. Matkailun koko-

naiskysyntä oli 11,5 miljardia euroa, mikä oli 1,3 miljardia (13 %) enemmän kuin vuonna 2020.

Vuoteen 2019 asti matkailun osuus bkt:sta pysytteli 2,7 prosentissa, mutta pandemia ja siitä aiheutuneet rajoitukset laskivat matkailun osuuden bkt:sta 1,4 prosenttiin vuonna 2020. Vuonna 2021 matkailun bkt-osuus lähti kotimaanmatkailun siivittämänä jälleen nousuun, kasvaen 1,6 prosenttiin. Merkillepantavaa on, että matkailun aikaansaama arvonlisä (bkt) heikkeni pandemian vaikutuksesta selvästi nopeammin kuin matkailukysyntä. Vuonna 2020 matkailukysyntä väheni 38 prosenttia mutta matkailun aikaansaama arvonlisä puolittui. Ilmiön taustalla on matkailutoimialojen eriytynyt arvonlisän kehitys toimialasta riippuen. Vaikein tilanne

oli lentoliikenteessä, jonka arvonlisä kääntyi negatiiviseksi vuonna 2020 eli toimialan välituotekäyttö oli tuotosta suurempi. Myös matkatoimistot ja matkanjärjestäjät menettivät kolme neljäsosaa arvonlisästään vuonna sekä majoituspalveluiden ja ravitsemistoiminnan arvonlisä puolittui.

Ennen pandemiaa matkailutoimialoilla työskenteli koko maassa yhteensä 154 100 henkilöä. Vuoden 2021 ennakkotietojen mukaan työllisiä oli 133 400 henkilöä, mikä oli 2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Tehtyjen työtuntien määrä väheni vuodesta 2019 suhteellisesti enemmän kuin työllisten. Työtunteja tehtiin matkailutoimialoilla yhteensä noin 213 miljoonaa vuonna 2021 eli 17 prosenttia vähemmän kuin ennen pandemiaa.

Taulukko 1.

Matkailutilinpidon valtakunnalliset avainluvut 2017–2021

	2017	2018	2019	2020	2021*
Matkailun kokonaiskysyntä, milj EUR	15 104	15 697	16 261	10 145	11 471
Ulkomainen matkailukysyntä, milj EUR	4 564	4 852	5 288	1 539	1 303
Kotimainen matkailukysyntä, milj EUR	10 540	10 845	10 972	8 607	10 168
- Kotimaanmatkailun osuus, milj EUR	8 232	8 444	8 677	7 879	9 400
- Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus, milj. EUR	2 308	2 401	2 295	728	768
Ulkomaisen matkailukysynnän osuus matkailun kokonaiskysynnästä	30 %	31 %	33 %	15 %	11 %
Kotimaanmatkailun osuus matkailun kokonaiskysynnästä	55 %	54 %	53 %	78 %	82 %
Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus matkailun kokonaiskysynnästä	15 %	15 %	14 %	7 %	7 %
Matkailuarvonlisäyksen osuus perushintaisesta bkt:sta (sis työnantajien kulut)	2,68 %	2,70 %	2,73 %	1,42 %	1,59 %
Matkailuarvonlisäyksen osuus perushintaisesta BKT:stä (ilman työnantajien kuluja)	2,20 %	2,24 %	2,32 %	1,15 %	1,25 %
Matkailukysynnän arvonlisä, milj EUR (sis työnantajien kulut)	5 228	5 434	5 659	2 937	3 469
Matkailukysynnän arvonlisä, milj EUR (ilman työnantajien kuluja)	4 297	4 519	4 806	2 372	2 729
BKT:n arvonlisäys (brutto perushintaan ((ei sis. tuoteveroja ja tuotetukipalkkioita)), milj EUR	195 191	201 314	207 285	206 158	218 063
Matkailutoimialojen työllisyys, henkilöitä	140 900	147 700	154 100	131 400	133 400
Matkailutoimialojen tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	237	249	256	207	213
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, työllisten määrä	61 800	67 300	69 100	54 400	55 600
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	103	113	116	84	88
Matkailutoimialojen työvoiman osuus kaikista työllisistä	5,50 %	5,62 %	5,76 %	5,01 %	4,91 %

* vuoden 2021 osalta ennakkotieto

Alueellisesti matkailukysyntä lisääntyi vuonna 2021 lähes kaikissa maakunnissa. Ainoastaan Lapissa kysyntä hieman väheni (-2 %). Eu-

romääräisesti kysyntä kasvoi eniten Uudellamaalla (283 milj. euroa), Pirkanmaalla (211 milj. euroa), Varsinais-Suomessa (131 milj. euroa) ja

Pohjois-Pohjanmaalla (112 milj. euroa). Suhteellisesti suurin kysynnän kasvu koettiin Ahvenanmaalla (40 %) laivaliikenteen vilkastumisesta johtuen. Matkailukysyntä kohdistuu siihen maakuntaan, jossa tuotteen tai palvelun tuottanut toimipaikka sijaitsee. Uudenmaan osuus matkailukysynnästä laski 51 prosentista 32 prosenttiin vuosina 2019–2021. Lapin, Varsinais-Suomen, Pirkanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan yhteenlaskettu osuus vastaavasti kasvoi 22 prosentista 30 prosenttiin. Muiden maakuntien yhteenlaskettu osuus kasvoi 27 prosentista 38 prosenttiin.

Ulkomainen matkailukysyntä väheni lähes kaikissa maakunnissa vuonna 2021. Ulkomaisen kysynnän osuus oli koko maan keskiarvoa (11 %) korkeampi ainoastaan Ahvenanmaalla (26 %), Lapissa (25 %), Uudellamaalla (19 %). Etelä-Karjalassa ulkomaisen kysynnän osuus laski 25 prosentista 7 prosenttiin, johtuen venäläisten matkailun hiipumisesta pandemian vuoksi.

Kotimainen matkailukysyntä lisääntyi käytännössä kaikissa maakunnissa vuonna 2021. Kotimaanmatkailun kannalta keskeisistä maakunnista kasvua kertyi eniten Pirkanmaalla (31 %), Pohjois-Pohjanmaalla (27 %) ja Varsinais-Suomessa (20 %). Sen sijaan kasvu oli vaatimattomampaa Lapissa (11 %) ja Uudellamaalla (13 %).

Matkailun bkt-osuuden kehityksessä nähtiin suuria alueellisia eroja. Eniten matkailun bkt-osuus väheni Uudellamaalla, jossa 3 prosenttia bkt:sta johtui matkailusta vuonna 2019 ja vuonna 2021 enää 0,7 prosenttia. Taustalla oli erityisesti lentoliikenteen arvonlisä, joka painui pandemian aikana negatiiviseksi. Toisessa ääripäässä maakunnista on Etelä-Savo, jossa matkailun osuus nousi 3,9 prosentista 4,7 prosenttiin vuosina 2019–2021. Matkailun osuuteen bkt:sta vaikuttaa matkailun lisäksi myös muun elinkeinotoiminnan kehitys kussakin maakunnassa.

Vuonna 2021 matkailutoimialojen työllisistä 37 prosenttia työskenteli Uudellamaalla ja 29 prosenttia Pirkanmaalla, Varsinais-Suomessa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa. Muissa maakunnissa työskenteli 34 prosenttia työllisistä.

Ennen pandemiaa matkailutoimialoilla työskenteli 5,8 prosenttia kaikista työllisistä ja vuoteen 2021 tultaessa matkailutyöllisten osuus oli laskenut 4,9 prosenttiin. Tätä korkeammat matkailutyöllisten osuudet olivat Ahvenanmaalla (17,6 %) laivaliikenteestä johtuen, Lapissa (7,7 %), Etelä-Karjalassa (5,4 %), Varsinais-Suomessa (5,1 %), Uudellamaalla (5,1 %), Kainuussa (5,1 %) ja Pirkanmaalla (5,1 %).

Taulukko 2.

Alueellisen matkailutilinpidon avainluvut 2019–2021

	Matkailun kokonais- kysyntä, milj EUR			Matkailun osuus bkt:sta			Matkailutoimi- alojen työllisyys, henkilöitä		
	2019	2020	2021*	2019	2020	2021*	2019	2020	2021*
Koko maa	16 260	10 145	11 471	2,7 %	1,4 %	1,6 %	154 100	131 400	133 400
Uusimaa	8 266	3 442	3 725	3,0 %	0,7 %	0,7 %	59 850	49 100	49 150
Pirkanmaa	917	732	943	1,9 %	1,3 %	1,6 %	14 250	11 850	12 200
Varsinais- Suomi	905	764	895	2,2 %	1,7 %	1,9 %	13 000	11 450	11 900
Lappi	1 130	855	838	7,7 %	5,7 %	5,6 %	7 100	6 350	6 400
Pohjois- Pohjanmaa	681	602	714	2,0 %	1,6 %	1,7 %	8 150	7 750	8 000
Keski-Suomi	494	454	525	2,2 %	2,0 %	2,1 %	5 550	4 750	4 850
Etelä-Savo	397	398	457	3,9 %	3,8 %	4,7 %	3 100	2 750	2 800
Pohjois-Savo	434	388	452	2,2 %	1,6 %	1,8 %	5 250	4 250	4 350
Päijät-Häme	301	303	375	2,0 %	1,9 %	2,3 %	4 550	3 950	4 100
Pohjois-Karjala	288	293	314	2,4 %	2,5 %	2,5 %	3 550	3 200	3 250
Kanta-Häme	238	224	302	1,6 %	1,4 %	1,9 %	3 700	3 250	3 350
Etelä- Pohjanmaa	291	252	293	1,9 %	1,4 %	1,5 %	3 150	3 050	3 100
Satakunta	245	251	290	1,3 %	1,2 %	1,3 %	4 350	3 800	3 900
Etelä-Karjala	475	282	282	3,2 %	2,4 %	2,5 %	3 150	2 800	2 900
Ahvenanmaa	420	191	267	20,8 %	8,0 %	9,2 %	3 950	3 600	3 300
Kymenlaakso	269	241	260	1,6 %	1,5 %	1,7 %	3 850	3 500	3 650
Kainuu	228	233	233	3,9 %	3,9 %	4,2 %	1 900	1 700	1 750
Pohjanmaa	200	170	219	1,3 %	1,0 %	1,1 %	4 500	3 200	3 300
Keski- Pohjanmaa	82	69	89	1,4 %	1,0 %	1,3 %	1 200	1 100	1 100

* vuoden 2021 osalta ennakkotieto

Taulukko 3.

Ulkomaisen matkailukysynnän avainluvut 2019–2021

	Ulkomainen matkailu- kysyntä, milj EUR			Ulkomaisen kysynnän osuus matkailun kokonais- kysynnästä, %		
	2019	2020	2021*	2019	2020	2021*
Koko maa	5 288	1 538	1 303	33 %	15 %	11 %
Uusimaa	3 304	779	726	40 %	23 %	19 %
Lappi	599	295	214	53 %	34 %	25 %
Ahvenanmaa	165	54	69	39 %	28 %	26 %
Pohjois-Pohjanmaa	134	79	52	20 %	13 %	7 %
Varsinais-Suomi	175	59	50	19 %	8 %	6 %
Pirkanmaa	116	41	36	13 %	6 %	4 %
Etelä-Karjala	279	72	21	59 %	25 %	7 %
Kainuu	41	17	17	18 %	7 %	7 %
Keski-Suomi	60	20	16	12 %	4 %	3 %
Pohjois-Savo	51	16	16	12 %	4 %	3 %
Pohjanmaa	39	14	15	19 %	8 %	7 %
Etelä-Savo	64	15	13	16 %	4 %	3 %
Satakunta	30	10	12	12 %	4 %	4 %
Päijät-Häme	51	15	11	17 %	5 %	3 %
Kymenlaakso	71	20	11	26 %	8 %	4 %
Etelä-Pohjanmaa	22	9	10	7 %	4 %	3 %
Pohjois-Karjala	58	18	8	20 %	6 %	3 %
Keski-Pohjanmaa	11	3	4	13 %	4 %	4 %
Kanta-Häme	17	4	3	7 %	2 %	1 %

* vuoden 2021 osalta ennakkotieto

3. Tulokset

Matkailutilinpidon tuoreimmat tulokset ovat vuosilta 2020-2021 ja niiden rinnalla on esitetty vuoden 2019 luvut. Vuoden 2021 tiedot ovat ennakkotietoja. Euromääräisistä kuvioista on luettavuuden vuoksi poistettu Uusimaa, jonka osuus matkailukysynnästä oli noin puolet ennen pandemiaa ja 32 prosenttia vuonna 2021. Uudenmaan maakuntakatsaus on esitetty luvussa 4.

Tarkemmat tulokset on julkaistu tietokantataulukkoina Visit Finlandin [tilastopalvelu Rudolfissa](#)². Avainluvut on esitetty maakunnittain liitteissä 1 (vuosi 2020) ja 2 (vuosi 2021 ennakkotieto).

3.1 Matkailukysyntä

Tässä luvussa kuvataan matkailukysyntää ja sen jakautumista kotimaiseen ja ulkomaiseen kysyntään. Matkailukysyntä kuvaa matkailijoiden tuotteisiin ja palveluihin käyttämää Suomeen jäävää rahamäärää. Se sisältää sekä matkailijan itsensä että muiden (esim. työnantajan) maksamat menot. Lisäksi matkailukysyntä sisältää omien vapaa-ajan asuntojen laskennallisen käytön. Matkailun kokonaiskysyntä muodostuu suomalaisten ja ulkomaiden matkailijoiden kysynnästä Suomessa.

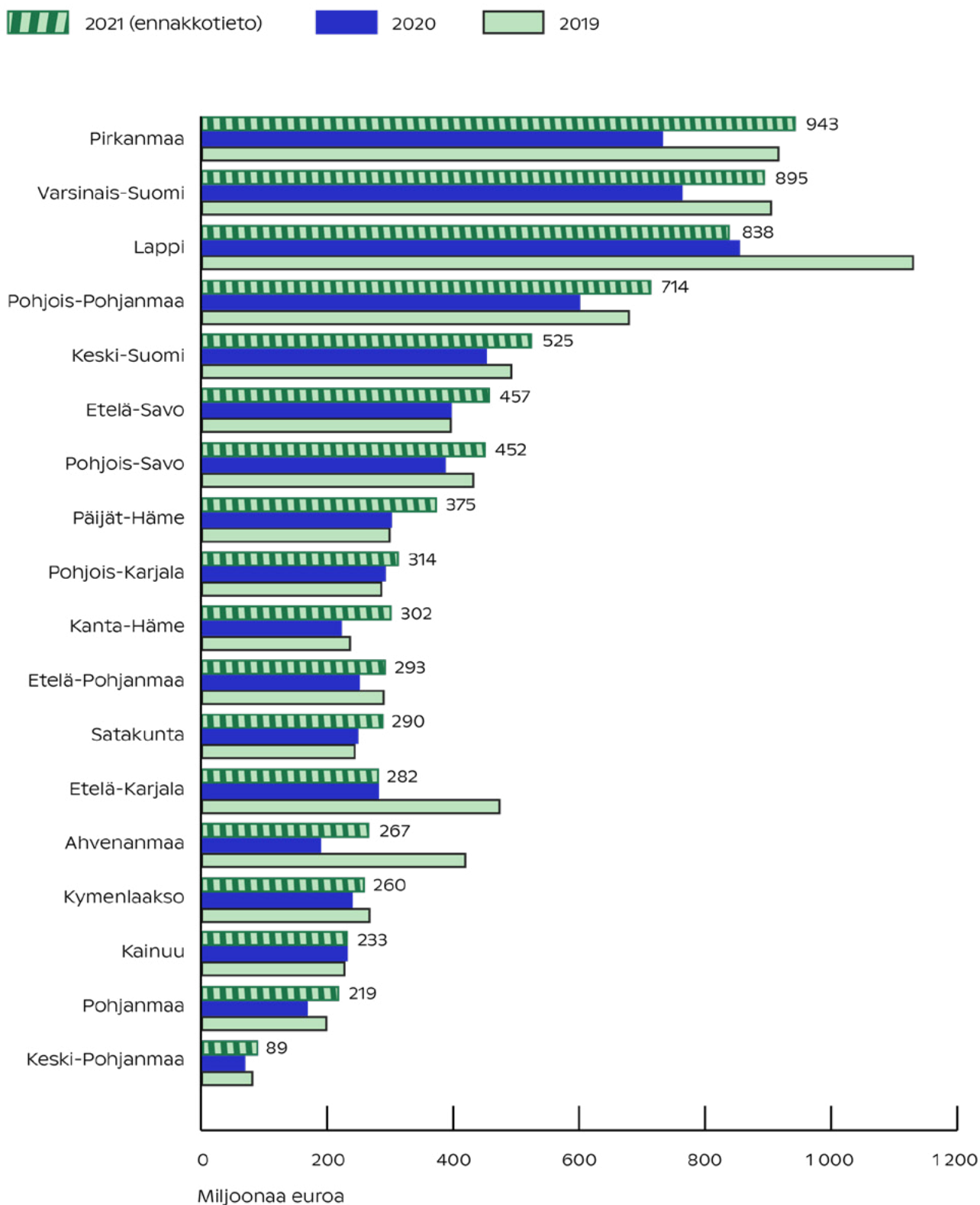
3.1.1 Matkailun kokonaiskysyntä

Matkailun kokonaiskysynnällä tarkoitetaan matkailun ulkomaista ja kotimaista kysyntää yhteensä.

² <http://visitfinland.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/VisitFinland>

Kuvio 1.

Matkailun kokonaiskysyntä maakunnittain vuosina 2021 (11,5 mrd. euroa), 2020 (10,1 mrd. euroa) ja 2019 (16,3 mrd. euroa), pois lukien Uusimaa (3,7 mrd. euroa 2021)

Matkailun kokonaiskysyntä kasvoi koko maassa 13 prosenttia (1,3 mrd. euroa) vuonna 2021. Maakunnista ainoastaan Lapissa kysyntä hieman väheni (-2 %). Etelä-Karjalassa ja Kainuussa kysyntä pysyi edellisvuoden tasolla. Euromääräisesti kysyntä kasvoi eniten Uudellamaalla (283 milj. euroa), Pirkanmaalla (211 milj. euroa), Varsinais-Suomessa (131 milj. euroa) ja Pohjois-Pohjanmaalla (112 milj. euroa). Suhteellisesti suurin kysynnän kasvu koettiin Ahvenanmaalla (40 %) laivaliikenteen vilkastumisesta johtuen.

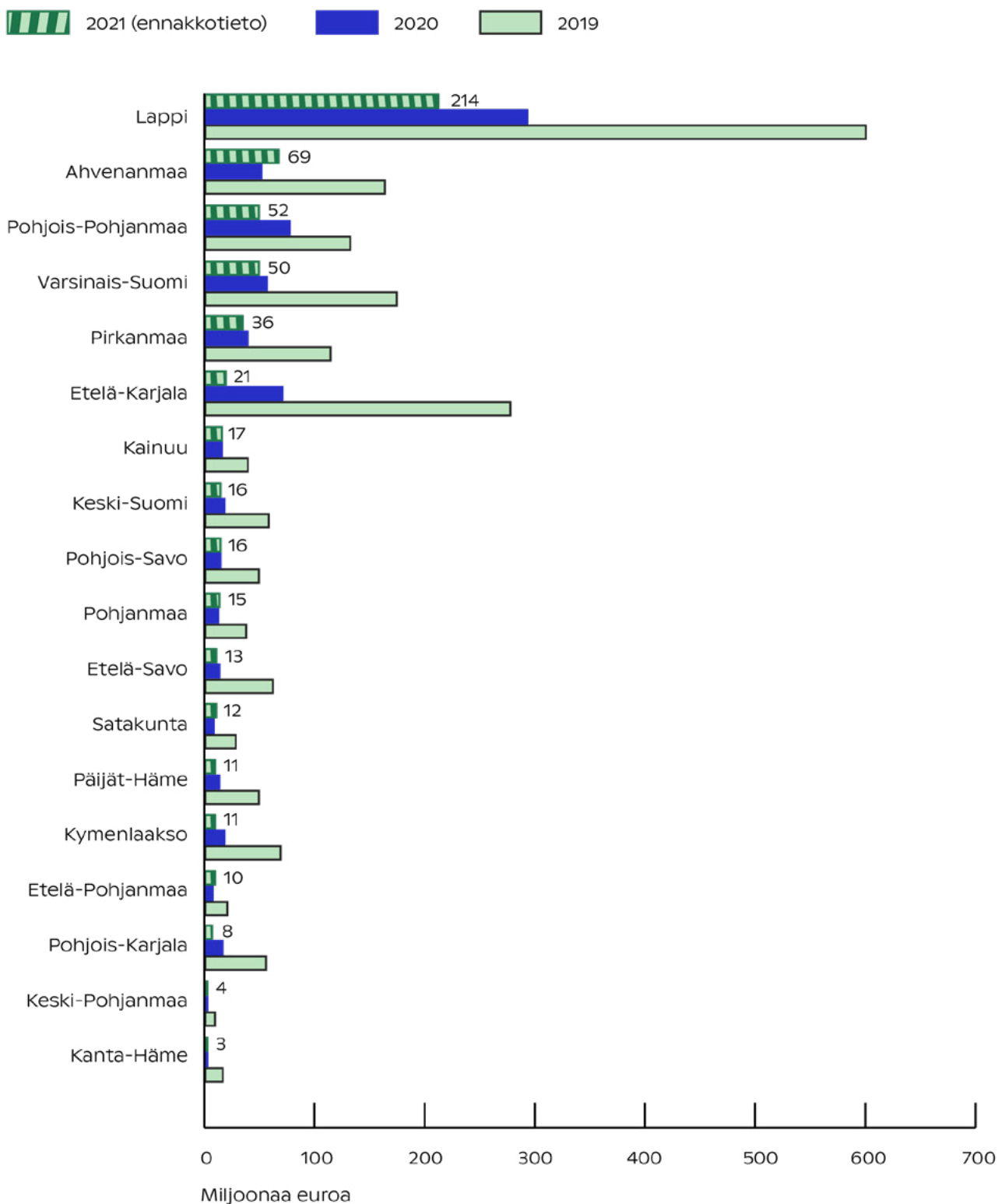
3.1.2 Ulkomainen matkailukysyntä

Ulkomainen matkailukysyntä muodostuu kahdesta osatekijästä: ulkomaalaisten yöpymisen sisältäneistä matkoista sekä päivämatkoista.

Ulkomainen matkailukysyntä väheni 235 miljoonaa euroa (-15 %) vuonna 2021 ja sen osuus matkailun kokonaiskysynnästä oli enää 11 prosenttia.

Kuvio 2.

Ulkomainen kysyntä maakunnittain vuosina 2021 (1,3 mrd. euroa), 2020 (1,5 mrd. euroa) ja 2019 (5,3 mrd. euroa), pois lukien Uusimaa (0,7 mrd. euroa 2021)

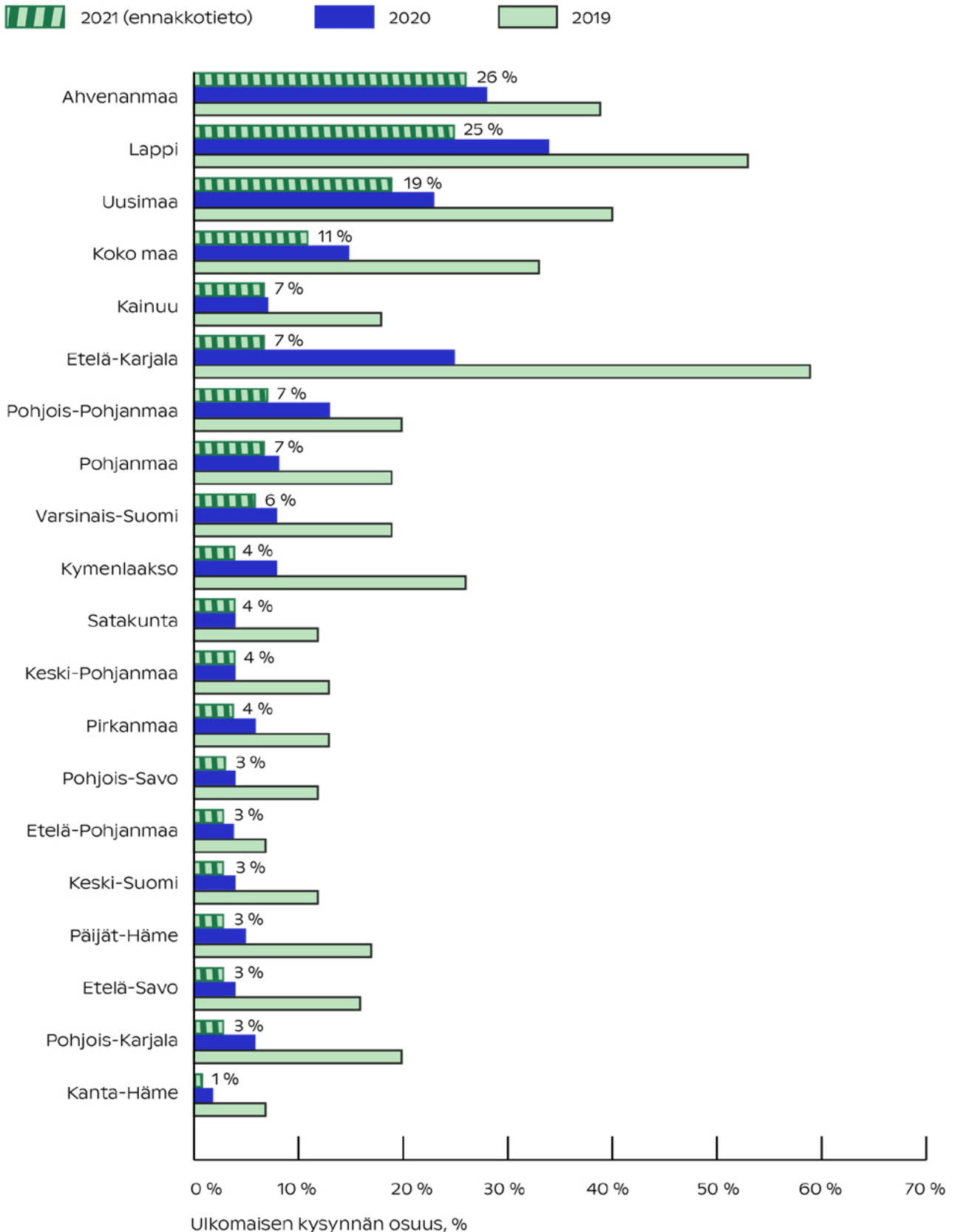

Vuonna 2020 alkanut ulkomaisen kysynnän väheneminen jatkui lähes kaikissa maakunnissa vuonna 2021. Noin 85 prosenttia ulkomaisesta kysynnästä kohdistui viiteen maakuntaan: Uusimaa (56 %), Lappi (16 %), Ahvenanmaa (5 %), Pohjois-Pohjanmaa (4 %) ja Varsinais-Suomi (4 %). Euro-

määräisesti ulkomainen kysyntä väheni eniten Lapissa (-81 milj. euroa.), Uudellamaalla (-53 milj. euroa) ja Etelä-Karjalassa (-51 milj. euroa). Ahvenanmaalla ulkomainen kysyntä lisääntyi 15 miljoonalla eurolla laivaliikenteen vilkastumisesta johtuen.

Kuvio 3.

Ulkomaisen kysynnän osuus maakunnittain vuosina 2019–2021

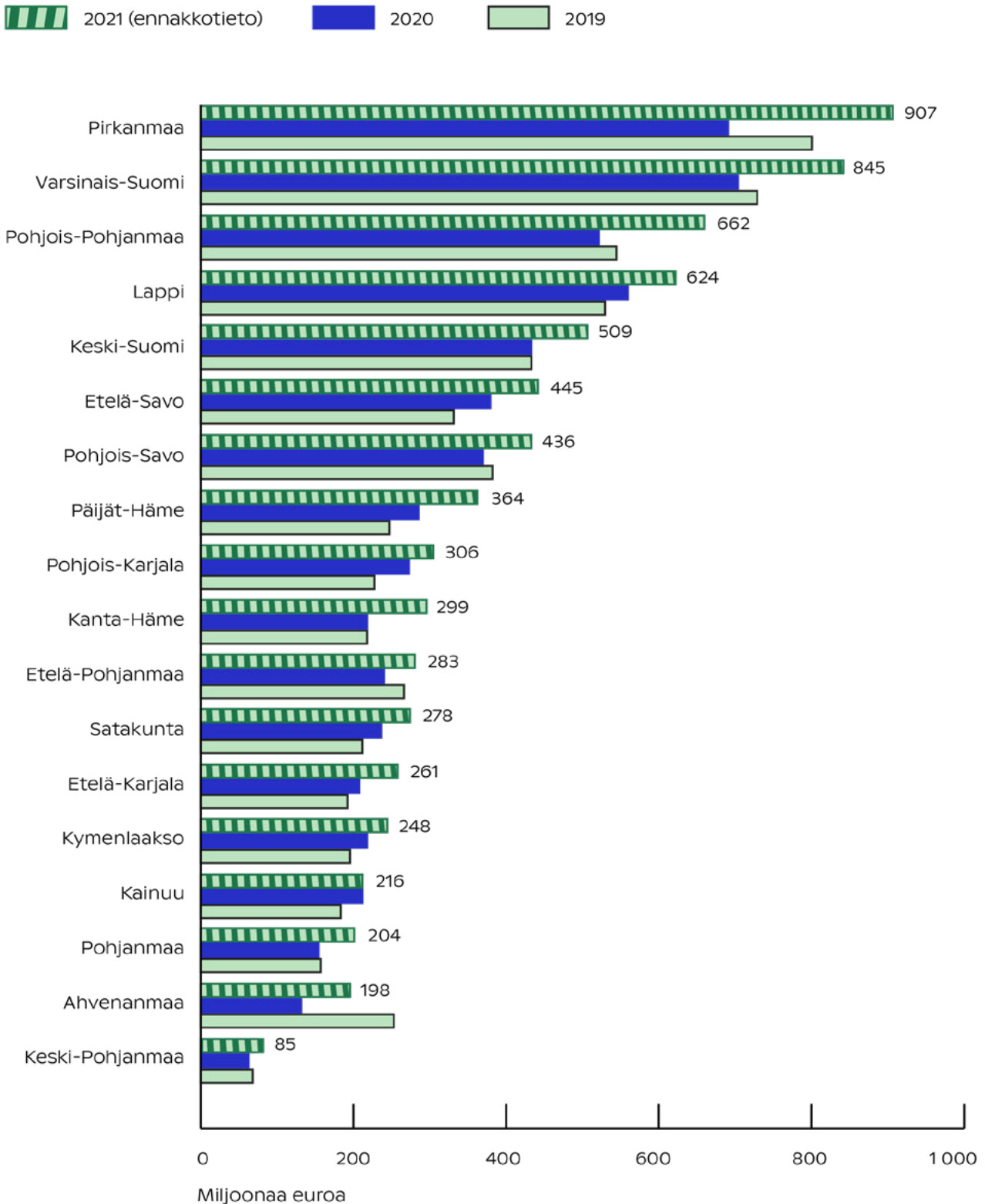
Vuonna 2021 ulkomaisen kysynnän osuus oli koko maan keskiarvoa (11 %) korkeampi ainoastaan Ahvenanmaalla (26 %), Lapissa (25 %), Uudellamaalla (19 %). Etelä-Karjalassa ulkomaisen kysynnän osuus laski 25 prosentista 7 prosenttiin, johtuen venäläisten matkailun hiipumisesta pandemian vuoksi.

3.1.3 Kotimainen matkailukysyntä

Kotimainen matkailukysyntä muodostuu kotimaisesta vapaa-ajan matkailukysynnästä sekä muusta matkailukysynnästä, johon sisältyy työajan korvatut matkamenot ja omien mökkien laskennallinen käyttö. Myös suomalaisten ulkomaanmatkojen kotimaahan jäävä osuus sisältyy kotimaiseen matkailukysyntään. Jos nämä vähennetään kotimaisesta matkailukysynnästä, jää jäljelle kotimaanmatkailusta aiheutuva kysyntä.

Kuvio 4.

Kotimainen matkailukysyntä maakunnittain vuosina 2021 (10,2 mrd. euroa), 2020 (8,6 mrd. euroa) ja 2019 (11,0 mrd. euroa), pois lukien Uusimaa (3,0 mrd. euroa 2021)

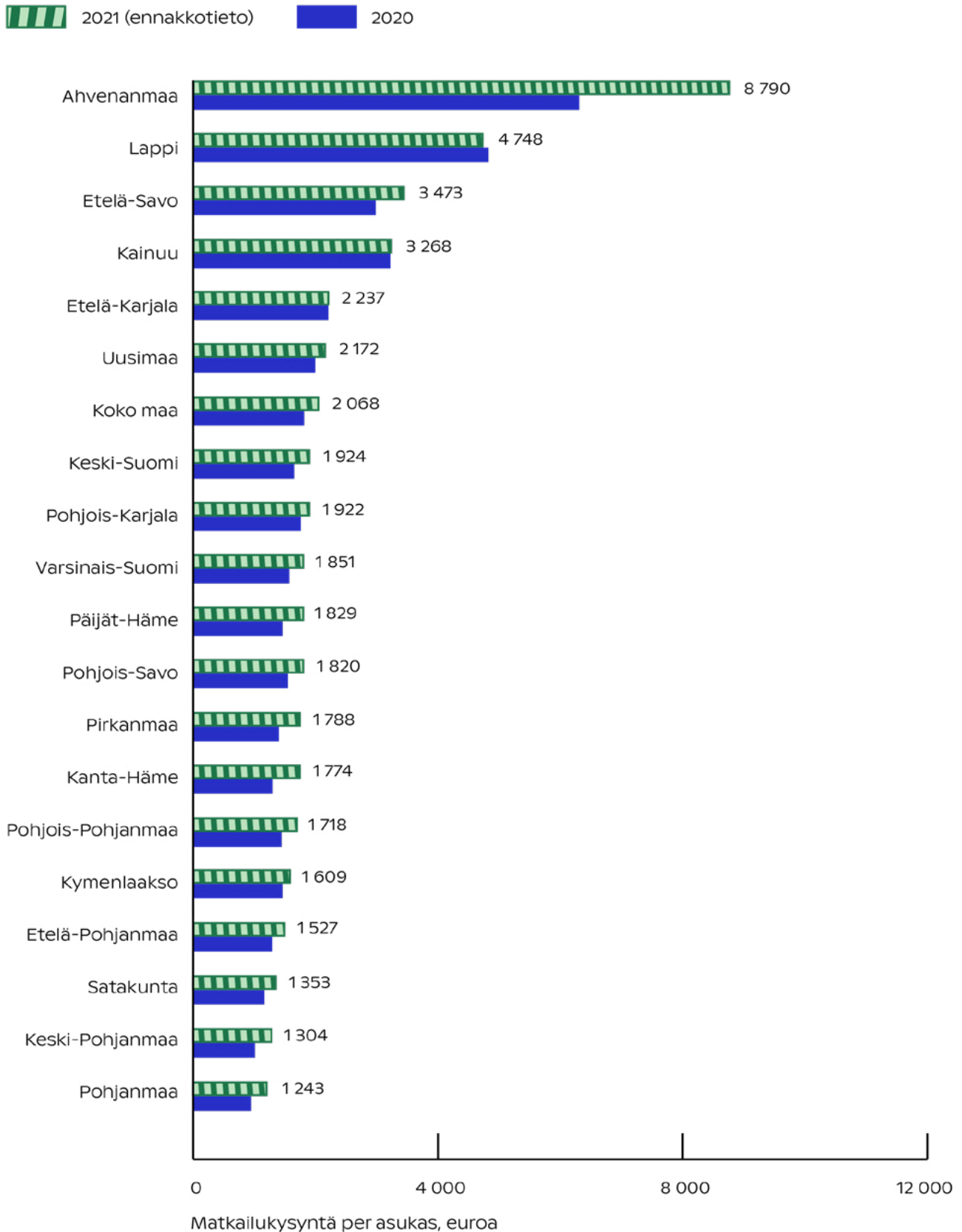
Matkailutoimialat olivat vuonna 2021 lähes kokonaan kotimaisen matkailukysynnän varassa, kun lähes 90 prosenttia matkailukysynnästä oli kotimaista. Kotimainen matkailukysyntä lisääntyi 18 prosenttia vuonna 2021 ja kasvua nähtiin käytännössä kaikissa maakunnissa. Kotimaanmatkailun kysyntä kasvoi 19 prosenttia (1,5 mrd. euroa) vuonna 2021. Kotimaanmatkailun kannalta keskeisistä maakunnista kasvua kertyi eniten Pirkanmaalla (31 %), Pohjois-Pohjanmaalla (27 %) ja Varsinais-Suomessa (20 %). Sen sijaan kasvu oli vaatimattomampaa Lapis- sa (11 %) ja Uudellamaalla (13 %).

3.1.4 Asukaslukuun suhteutettu matkailukysyntä

Asukaslukuun suhteutettu matkailukysyntä kuvaa sitä rahamäärää, jonka matkailijat käyttävät kutakin alueen vakituista asukasta kohden. Bkt-osuuden tavoin se kuvaa matkailun aluetaloudellista merkitystä.

Kuvio 5.

Asukaslukuun suhteutettu matkailukysyntä, euroa per asukas maakunnittain vuosina 2020–2021

Koko maassa asukasta kohden laskettu matkailukysyntä lisääntyi 1 833 eurosta 2 068 euroon vuonna 2021. Korkein luku oli laivaliikenteestä johtuen edelleen Ahvenanmaalla, 8 790 euroa per asukas ja toiseksi korkein Lapisissa, 4 748 euroa per asukas. Koko maan keskiarvoa korkeampi luku oli lisäksi Etelä-Savossa (3 473 euroa), Kainuussa (3 268 euroa), Etelä-Karjalassa (2 237 euroa) ja Uudellamaalla (2 172 euroa).

3.2 Matkailun taloudelliset vaikutukset

Matkailun merkitystä maakunnan taloudelle kuvaa se, kuinka suuri osa maakunnan tuotoksesta ja arvonlisästä aiheutuu matkailukysynnästä. Edellä on esitetty matkailukysyntä maakunnittain ja taloudellisten vaikutusten laskemiseksi se yhdistetään pääosin aluetilinpäädosta saataviin tietoihin matkailu- ja muiden toimialojen tuotoksesta, välituotekäytöstä ja arvonlisästä.

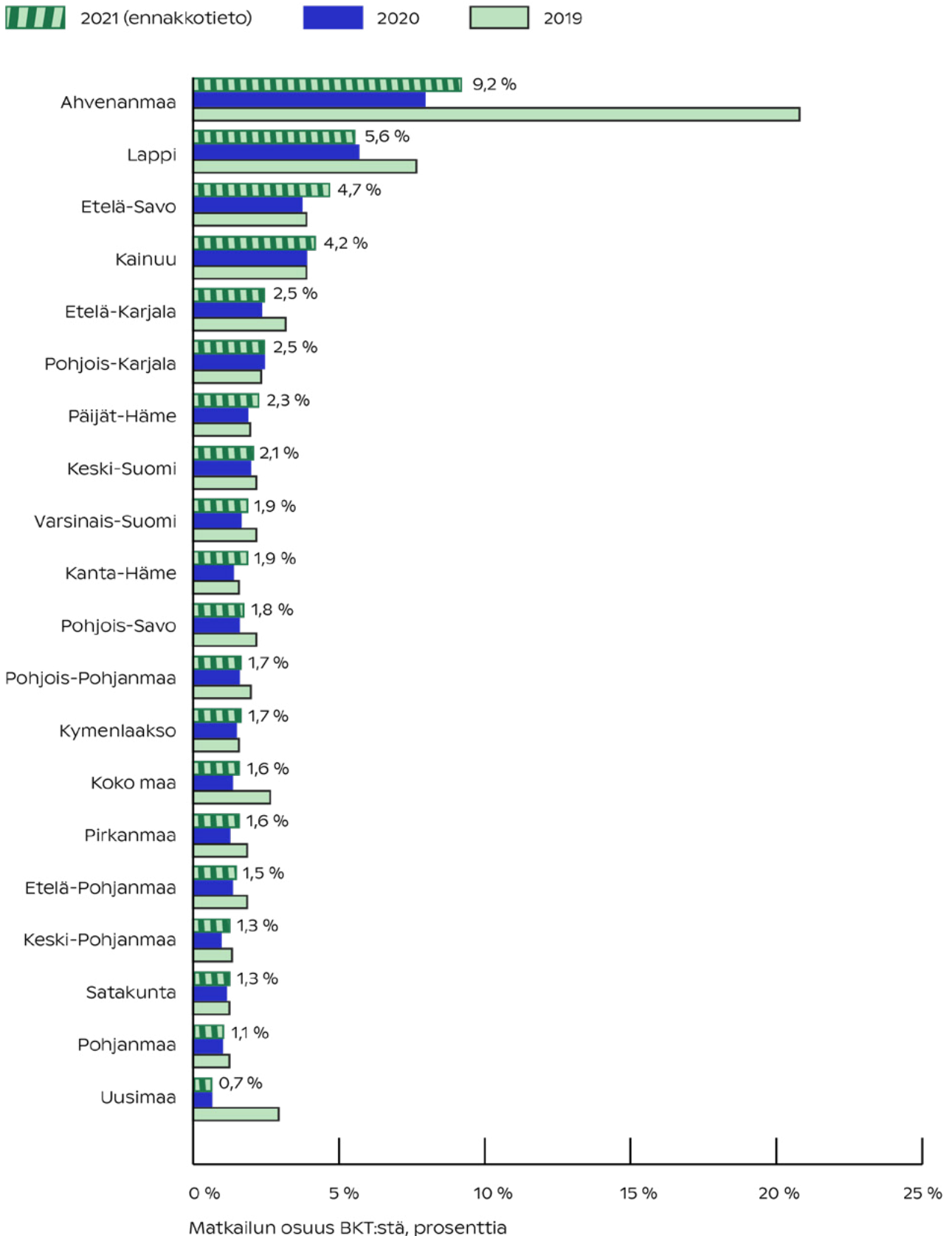
3.2.1 Matkailun bkt-osuudet maakunnittain

Bruttokansantuotteella (bkt) tarkoitetaan sitä arvonlisää, joka syntyy tuotoksen ja välituotekäytön erotuksena. Tuotos tarkoittaa tuotettujen tuotteiden tai palveluiden arvoa. Välituotekäyttö taas kuvaa tuotannossa kulutettujen tavaroiden ja palveluiden arvoa. Esimerkiksi lentoliikenteen toimiala tuottaa ilmailiikennepalveluja ja kuluttaa polttoainetta, rahoituspalveluja, ravitsemispalveluja jne.

Matkailun osuus kunkin maakunnan bkt:sta lasketaan jakamalla matkailukysynnän aikaansaama arvonlisä maakunnan bkt:lla. Arvonlisän näkökulmasta kaikki matkailukysyntä ei ole samanarvoista, koska tietyillä toimialoilla arvonlisän osuus on suurempi. Myös samalla toimialalla arvonlisän osuus vaihtelee jonkin verran maakunnasta toiseen. Esimerkiksi vuonna 2020 ravitsemistoiminnassa arvonlisän osuus oli 40 prosenttia toimialan tuotoksesta, kun taas urheilu- ja virkistyspalveluissa arvonlisän osuus oli 63 prosenttia tuotoksesta. Matkailukysynnän aikaansaaman arvonlisän laskennassa huomioidaankin matkailukysynnän jakauma tuote- ja maakuntakohtaisesti.

Kuvio 6.

Matkailun osuus bkt:sta maakunnittain vuosina 2019–2021

Matkailun osuus bkt:sta oli 2,7 prosenttia vuonna 2019 ennen pandemiaa. Pandemian vaikutuksesta osuus pieneni koko maassa 1,4 prosenttiin vuonna 2020. Vuonna 2021 osuus hieman nousi 1,6 prosenttiin. Maakuntien välillä oli merkittäviä eroja osuuden muutoksessa. Eniten matkailun osuus väheni Uudellamaalla, jossa 3 prosenttia bkt:sta johtui matkailusta vuonna 2019 ja vuonna 2021 enää 0,7 prosenttia. Uudellamaalla matkailusta johtuva arvonlisä väheni selvästi matkailukysyntää nopeammin, koska erityisesti lentoliikenteen arvonlisä oli negatiivinen.,

Matkailusta suurimman osan tuloistaan saavista maakunnista Ahvenanmaan matkailun bkt-osuus väheni 20,8 prosentista 9,2 prosenttiin ja Lapin 7,7 prosentista 5,6 prosenttiin vuosina 2019–2021. Toisessa ääripäässä on Etelä-Savo, jossa matkailun osuus nousi 3,9 prosentista 4,7 prosenttiin 2019–2021.

Matkailun osuuteen bkt:sta vaikuttaa matkailun lisäksi myös muun elinkeinotoiminnan kehitys kussakin maakunnassa.

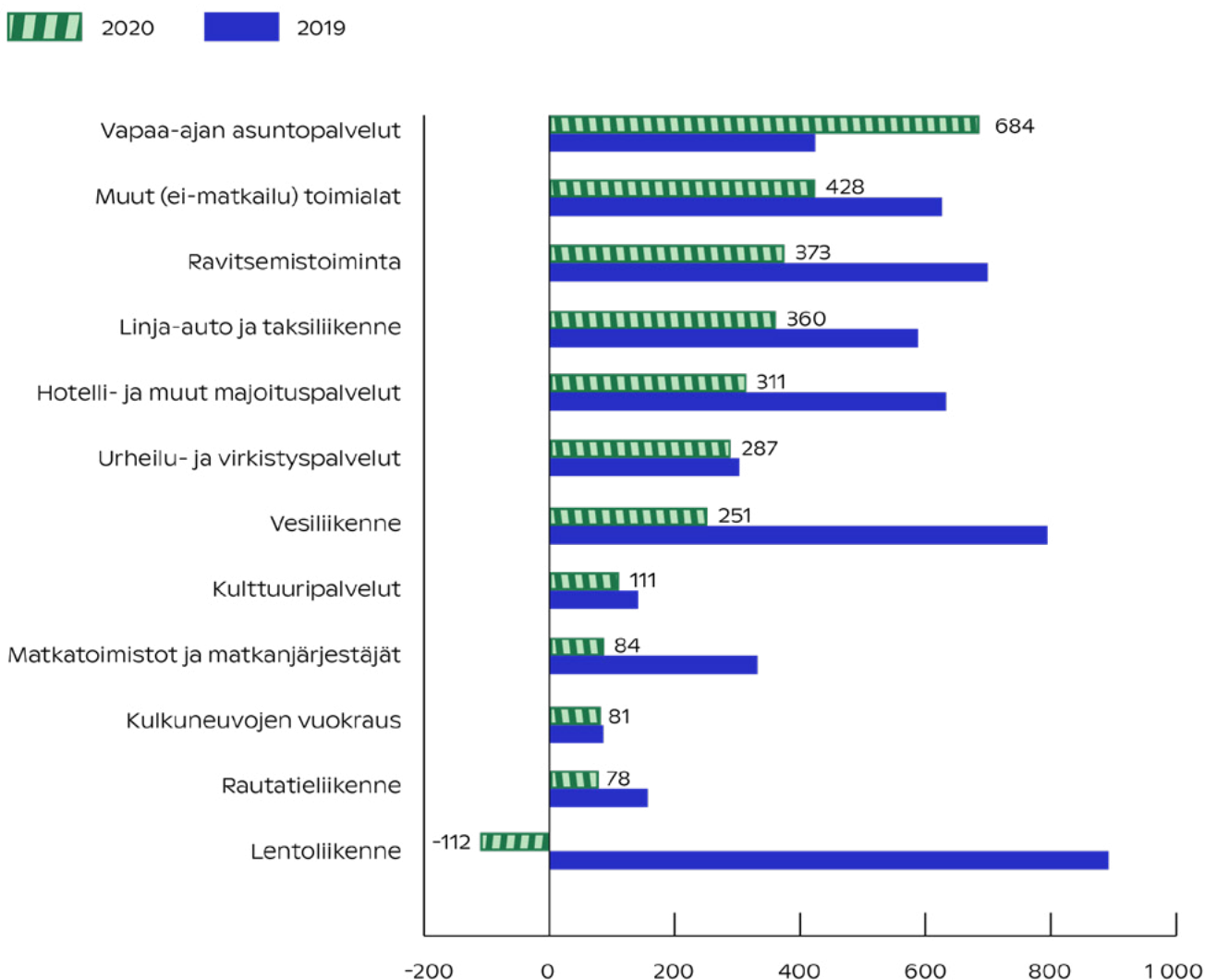
3.2.2 Matkailun aikaansaama arvonlisä toimialoittain

Ennen pandemiaa 5,7 miljardia euroa Suomen bkt:sta, eli arvonlisästä, johtui matkailusta. Vuonna 2020 arvonlisä oli enää 2,9 miljardia euroa eli vähennystä kertyi 49 prosenttia.

Merkillepantavaa on, että vastaavana aikana matkailukysyntä väheni selvästi vähemmän, 38 prosenttia. Ilmiön ymmärtämistä auttaa arvonlisän kehityksen tarkastelu toimialoittain.

Kuvio 7.

Matkailun aikaansaama arvonlisä toimialoittain 2019 (5,7 mrd. euroa) ja 2020 (2,9 mrd. euroa)

Vuonna 2020 matkailun aikaansaama arvonlisä kehittyi hyvin eri suuntiin toimialasta riippuen. Toimialoista arvonlisä kasvoi ainoastaan vapaa-ajanasuntopalveluissa, joihin sisältyy vuokramökkien- ja asuntojen lisäksi myös omien mökkien laskennallinen käyttö. Kutakuinkin ennallaan arvonlisä säilyi kulttuuri-, urheilu- ja virkistyspalveluissa sekä kulkuneuvojen vuokrauksessa.

Majoituspalveluiden ja ravitsemistoiminnan arvonlisä puolittui, matkatoimistot ja matkanjärjestäjät menettivät kolme neljäsosaa arvonlisästä ja vesiliikenne yli kaksi kolmasosaa.

Vaikein tilanne oli kuitenkin lentoliikenteessä, jonka arvonlisä kääntyi negatiiviseksi eli toimialan välituo-tekäyttö on tuotosta suurempi. Tämä kertoo ennen kaikkea siitä, että merkittävä osa lentoliikenteen kustannuksista jäi juoksemaan, vaikka pandemia piti lentokoneet maassa. Negatiivinen arvonlisä se- littää pitkälti Uudenmaan matkailun bkt-osuuden vähenemistä 3 prosen- tista 0,7 prosenttiin. Lentoliikenteen arvonlisä kohdistuu kokonaisuudes- saan Uudellemaalle ja toimialan ar- vonlisä väheni miljardi euroa vuonna 2020. Uudellamaalla sijaitsee myös merkittävä osa muiden liikennetoi- mialojen sekä matkatoimistojen toi- mipaikoista, jotka nekin menettivät merkittävästi arvonlisää.

Muille toimialoille kohdistuva mat- kailukysyntä koskee enimmäkseen vähittäiskauppaa. Sen osalta arvon- lisä väheni noin kolmasosan.

3.3 Matkailutoimialojen työllisyys

Matkailutoimialojen työllistämisvai- kutusta mitataan työllisten luku- määrällä, tehdyillä työtunneilla, täy- siaikaiseksi muutetuilla työpaikoilla sekä matkailun aikaansaamalla las- kennallisella työllisyydellä. Matkailun työllistävää vaikutusta kuvaava indi- kaattori on myös matkailutoimialoilla työskentelevien henkilöiden osuus maakunnan kaikista työllisistä. Mat- kailutoimialat on kuvattu liitteessä 3.

Vuokratyövoima ei sisälly matkailulle tyypillisten toimialojen lukuihin vaan se luetaan liike-elämän palvelujen työllisyyteen. Hotelli- ja ravitsemis- toiminnassa tehtiin esitettyjen tu- losten lisäksi vuokratyötä arviolta 19 miljoonaa työtuntia vuonna 2019 mikä vastaa noin 10 000 täysiaikai- seksi muutettua työpaikkaa. Arvio perustuu Tilastokeskuksen palve- lualojen hyödyketilaston hotelli- ja ravintola-alan vuokrauspalvelujen liikevaihtoon sekä Henkilöstöala HELA ry:n arvioihin vuokratyön hin- noista. Arviota ei ole mahdollista jakaa maakuntatasolle eikä palve- lualojen hyödyketilasto ole kerännyt enää hotelli- ja ravitsemistoiminnan tietoja vuodesta 2020 alkaen.

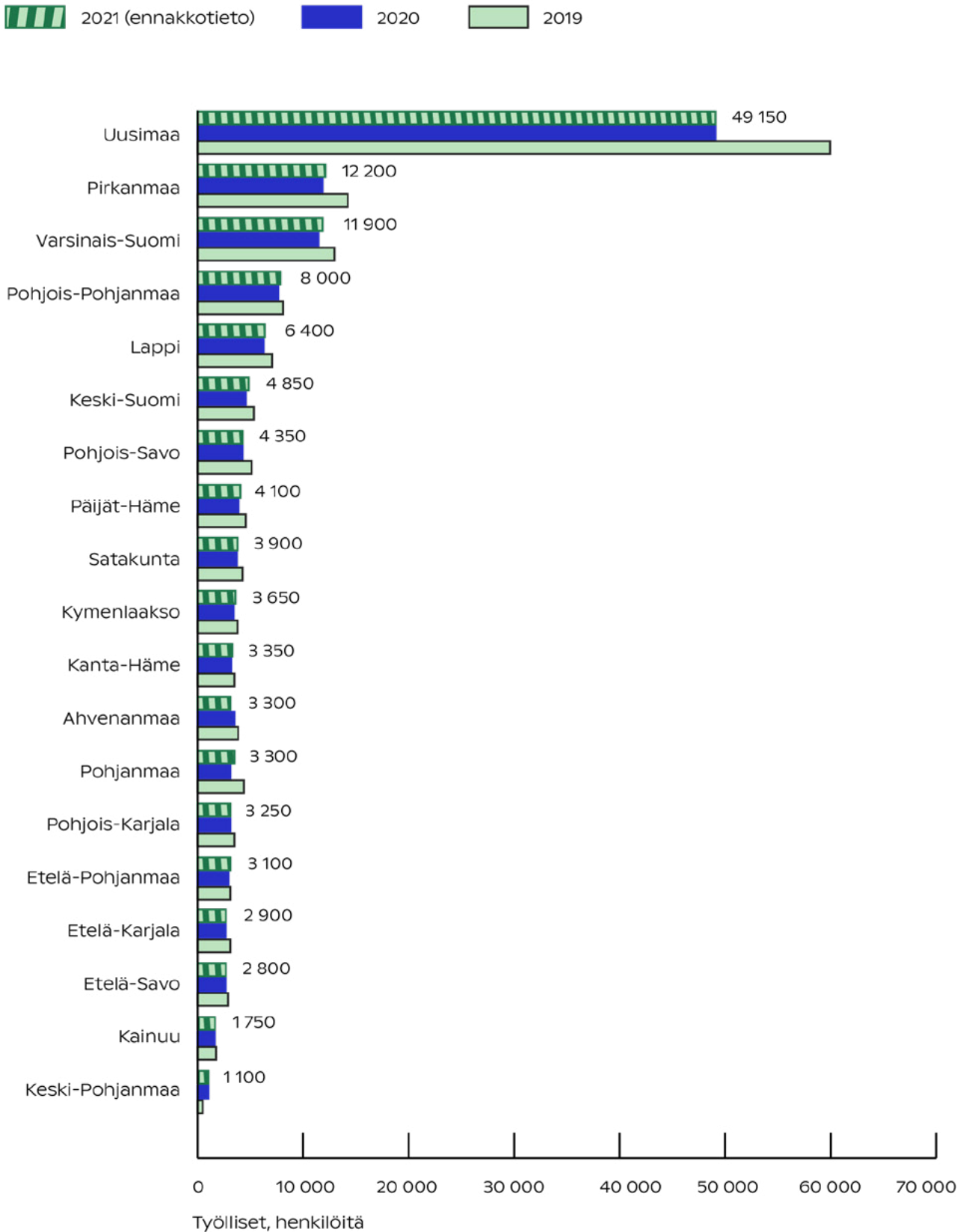
Myöskään kaupan alan työpaikat eivät ole mukana työllisyyslaskelmissa. Tämän vuoksi matkailun työllistävä vaikutus on jonkin verran tuloksissa esitettyjä tietoja suurempi.

3.3.1 Työllisten määrä

Työllisillä tarkoitetaan matkailutoimialoilla työskentelevien henkilöiden lukumäärää.

Kuvio 8.

Työllisten lukumäärä matkailutoimialoilla maakunnittain vuosina 2019–2021

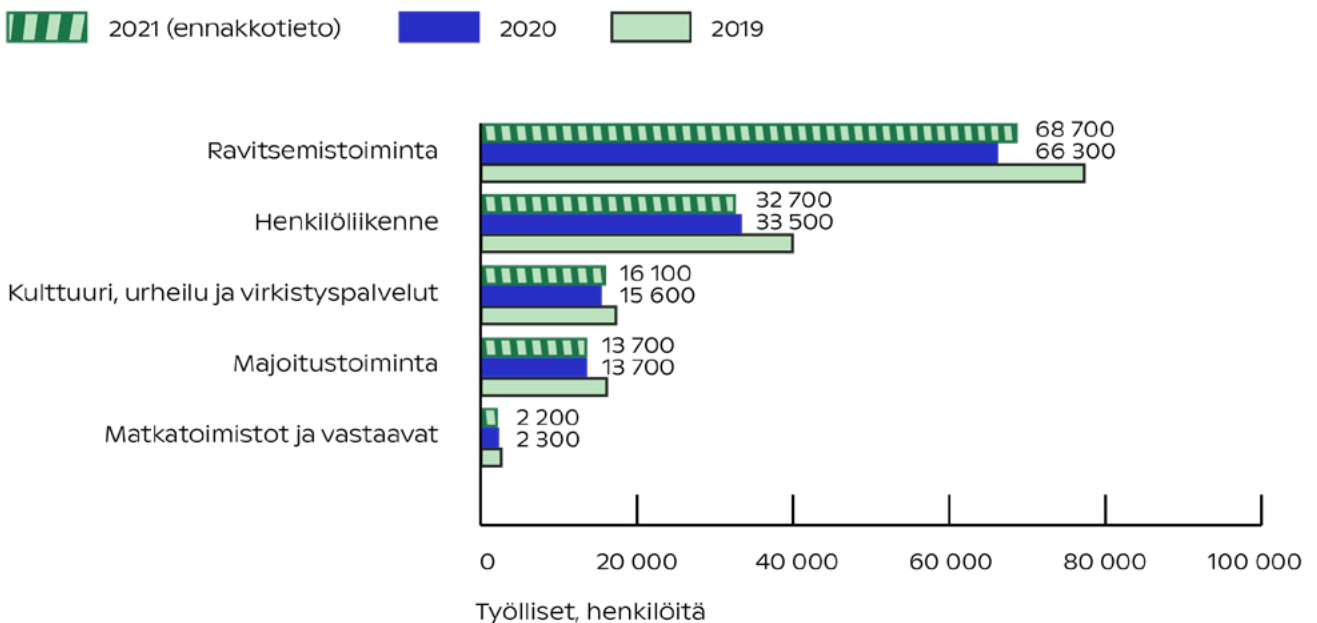

Matkailutoimialoilla työskenteli yhteensä 133 400 henkilöä vuonna 2021, eli 2 000 henkilöä enemmän kuin vuonna 2020. Ennen pandemiaa matkailutoimialoilla työskenteli vielä 154 100 henkilöä. Vuonna 2021 Uudellamaalla työskenteli 37 prosenttia

työllisistä, Pirkanmaalla yhdeksän prosenttia, Varsinais-Suomessa yhdeksän prosenttia, Pohjois-Pohjanmaalla kuusi prosenttia ja Lapissa viisi prosenttia. Muissa maakunnissa työskenteli kolmannes matkailutoimialojen työllisistä.

Kuvio 9.

Työllisten lukumäärä matkailutoimialoilla toimialoit- tain vuosina 2019–2021

Toimialoittain tarkasteltuna vuonna 2021 noin puolet (51 %) työllisistä työskenteli ravitsemistoiminnassa, neljäsosa (25 %) henkilöliikenteessä, 12 prosenttia kulttuuri-, urheilu- ja virkistyspalveluissa, 10 prosenttia majoitustoiminnassa ja kaksi prosenttia matkatoimistoissa ja vastaavissa palveluissa.

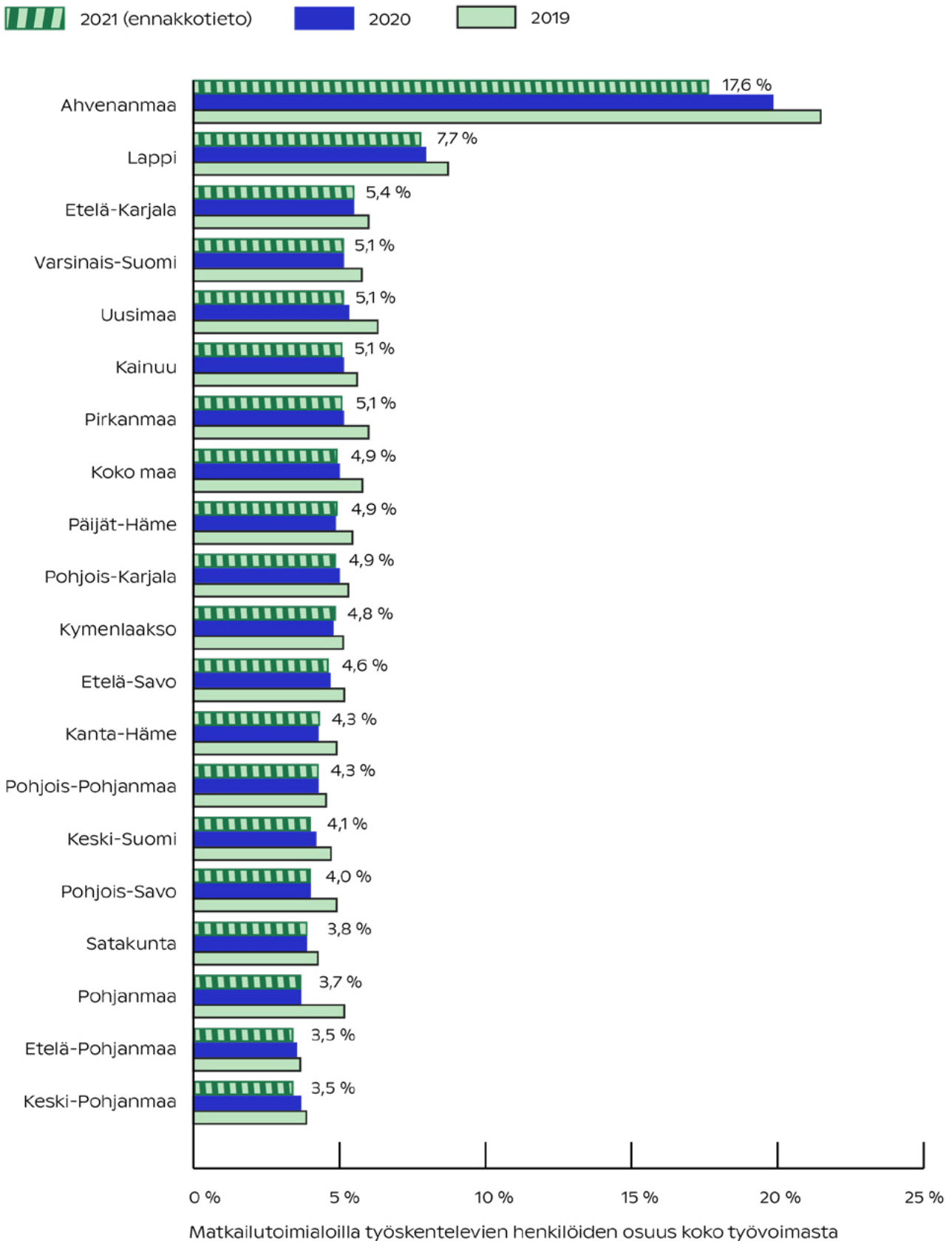
Ravitsemistoiminnan työllisten määrä lisääntyi 2 400 työllisellä (4 %) ja kulttuuri-, urheilu ja virkistyspalveluiden 500 työllisellä (3 %) vuonna 2021. Henkilöliikenteen työllisten määrä väheni 800 työllisellä (-2 %).

3.3.2 Matkailutoimialoilla työskentelevien osuus kaikista työllisistä

Matkailun työllistävää vaikutusta voidaan mitata suhteuttamalla matkailutoimialojen työlliset kaikkiin työllisiin.

Kuvio 10.

Matkailutoimialoilla työskentelevien osuus kaikista työllisistä maakunnittain vuosina 2019–2021

Ennen pandemiaa matkailutoimialoilla työskenteli 5,8 prosenttia kaikista työllisistä ja vuonna 2021 matkailutyöllisten osuus oli laskenut 4,9 prosenttiin. Matkailutyöllisten osuus oli yli 5 prosenttia seitsemässä maakunnassa: Ahvenanmaa (17,6 %) laivaliikenteestä johtuen, Lappi (7,7 %), Etelä-Karjalassa (5,4 %), Varsinais-Suomi (5,1 %), Uusimaa (5,1 %), Kainuu (5,1 %) ja Pirkanmaa (5,1 %).

3.3.3 Toimipaikkojen määrä matkailutoimialoilla

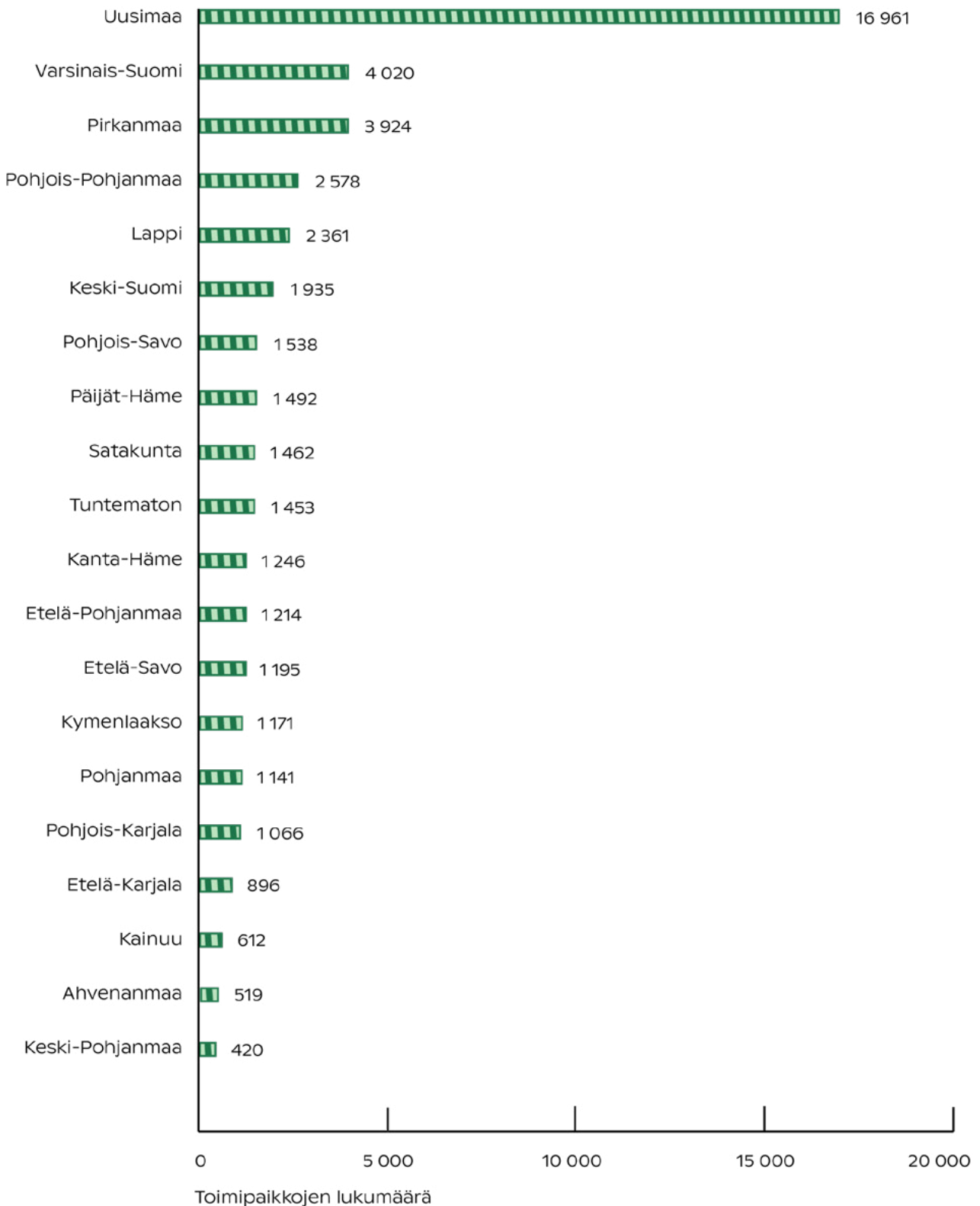
Yrityksillä voi olla yksi tai useampi toimipaikka. Kullakin toimipaikalla on yksi päätoimiala, jonka mukaan on määritelty matkailutoimialojen toimipaikoiksi liitteen 3 mukaisesti. Alueellisen yritystoimintatilaston laajennuksesta³ johtuen toimipaikkojen lukumäärä vuonna 2021 ei ole vertailukelpoinen aiempien vuosien kanssa.

³ <https://www.stat.fi/muutostiedote/cle2p7za45y0m0bw6248g4qmt>

Kuvio 11.

Matkailutoimialojen toimipaikkojen lukumäärä maakunnittain vuonna 2021

 2021 (ennakkotieto)

Matkailutoimialoilla oli vuonna 2021 yhteensä 47 204 toimipaikkaa. Uudellamaalla niistä sijaitti 36 prosenttia (16 961), Varsinais-Suomessa yhdeksän prosenttia (4 020)

ja Pirkanmaalla kahdeksan prosenttia (3 924) ja viisi prosenttia sekä Pohjois-Pohjanmaalla (2 578) että Lapissa (2 361).

Taulukko 4.

Toimipaikkojen lukumäärä toimialoittain vuonna 2021

	Majoituspalvelut	Ravitsemispalvelut	Henkilöliikennepalvelut	Matkatoimistoyms. Palvelut	Kulttuuripalvelut	Urheilu- ja virkistyspalvelut	Yhteensä
Koko maa	3 440	14 911	9 975	2 381	9 395	7 102	47 204
Uusimaa	589	5 489	3 540	671	4 281	2 391	16 961
Varsinais-Suomi	262	1 383	895	170	705	605	4 020
Pirkanmaa	207	1 392	773	119	798	635	3 924
Pohjois-Pohjanmaa	273	812	619	158	338	378	2 578
Lappi	489	484	462	454	201	271	2 361
Keski-Suomi	168	592	451	77	329	318	1 935
Pohjois-Savo	140	504	419	82	171	222	1 538
Päijät-Häme	101	583	261	65	216	266	1 492
Satakunta	106	510	363	62	191	230	1 462
Tuntematon	47	135	89	21	801	360	1 453
Kanta-Häme	70	421	241	58	209	247	1 246
Etelä-Pohjanmaa	111	372	296	38	175	222	1 214
Etelä-Savo	202	358	271	54	164	146	1 195
Kymenlaakso	92	415	246	68	148	202	1 171
Pohjanmaa	78	413	207	42	243	158	1 141
Pohjois-Karjala	128	330	281	67	140	120	1 066
Etelä-Karjala	115	326	193	54	75	133	896
Kainuu	102	136	191	63	39	81	612
Ahvenanmaa	123	123	87	40	94	52	519
Keski-Pohjanmaa	37	133	90	18	77	65	420

Vuonna 2021 matkailutoimialojen toimipaikoista 32 prosenttia oli ravitsemispalveluissa ja 21 prosenttia henkilöliikennepalveluissa. Urheilu- ja virkistyspalveluissa oli 15 prosenttia ja kulttuuripalveluissa 20 prosenttia toimipaikoista. Majoitus-

palveluissa oli seitsemän prosenttia toimipaikoista, mutta Lapissa niiden osuus oli 21 prosenttia. Matkatoimisto-, matkanjärjestäjä- ja ohjelmapalvelujen osuus toimipaikoista oli viisi prosenttia, mutta Lapissa 19 prosenttia.

4. Maakuntakatsaukset

Tässä luvussa luodaan katsaus matkailutilinpidon avainlukujen kehitykseen matkailun kannalta merkittävimmissä maakunnissa vuosina 2019–2021. Maakunnat on esitetty

suuruusjärjestyksessä vuoden 2021 matkailukysynnän ennakkotietojen mukaisesti. Taulukoissa on kunkin avainluvun osalta esitetty vuosimuutos vuosien 2020–2021 välillä.

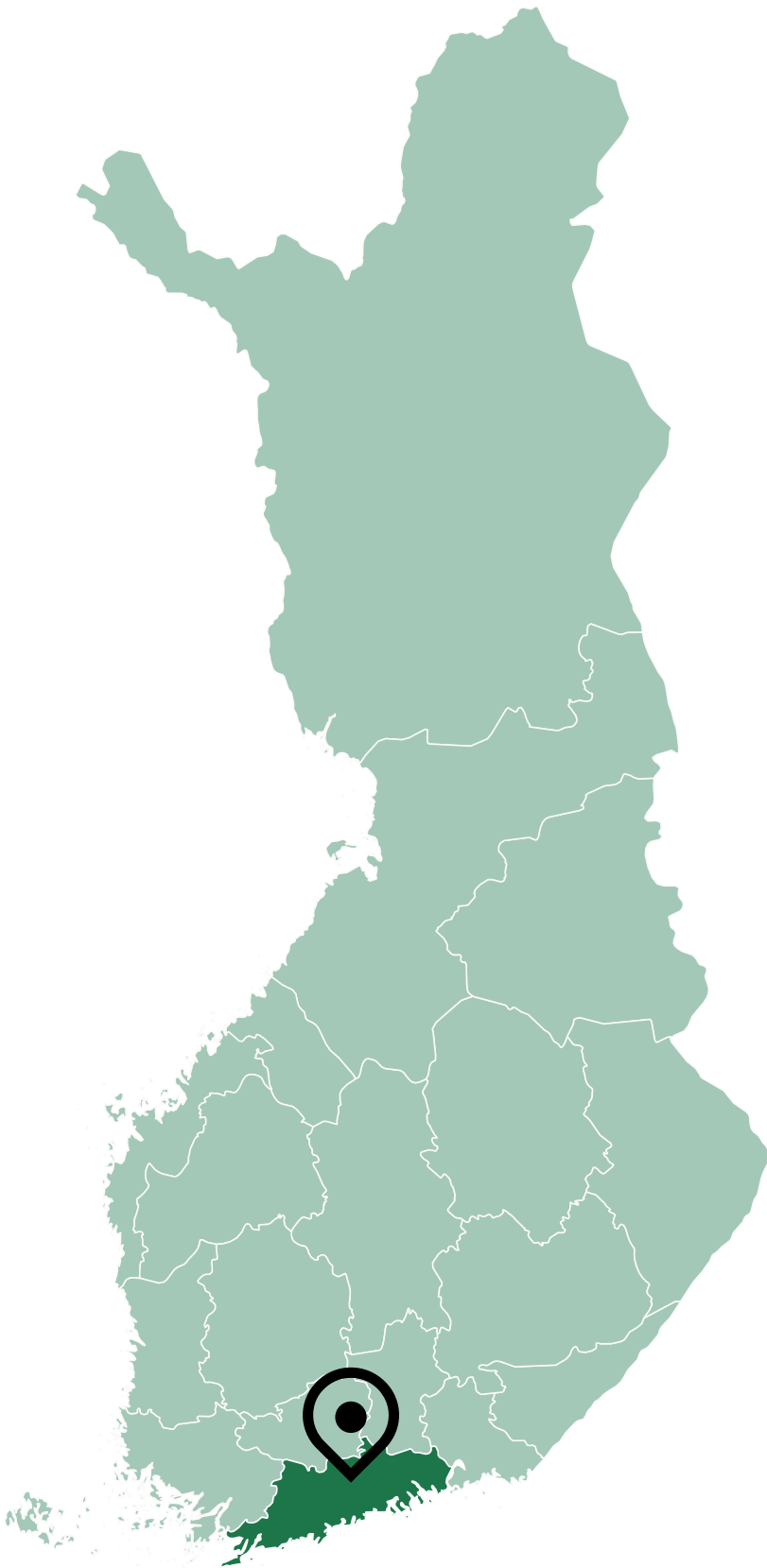
4.1 Uusimaa

Taulukko 5.

Uudenmaan avainluvut 2019–2021

Uusimaa	2019	2020	2021*	Vuosimuutos 2020 - 2021, %
Matkailun kokonaiskysyntä, milj EUR	8 266	3 442	3 725	8 %
Ulkomainen matkailukysyntä, milj EUR	3 304	779	726	-7 %
Kotimainen matkailukysyntä, milj EUR	4 962	2 663	2 999	13 %
- Kotimaanmatkailun osuus, milj EUR	3 098	2 116	2 453	16 %
- Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus, milj. EUR	1 864	547	547	0 %
Ulkomaisen matkailukysynnän osuus matkailun kokonaiskysynnästä	40 %	23 %	19 %	-14 %
Kotimaanmatkailun osuus matkailun kokonaiskysynnästä	37 %	61 %	66 %	7 %
Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus matkailun kokonaiskysynnästä	23 %	16 %	15 %	-8 %
Matkailuarvonlisäyksen osuus perushintaisesta bkt:sta (sis työnantajien kulut)	3,0 %	0,7 %	0,7 %	7 %
Matkailukysynnän arvonlisä, milj EUR (sis työnantajien kulut)	2 581	582	660	13 %
BKT:n arvonlisäys (brutto perushintaan ((ei sis. tuoteveroja ja tuotetukipalkkioita)), milj EUR	82 582	81 587	85 665	5 %
Matkailutoimialojen työllisyys, henkilöitä	59 850	49 100	49 150	0 %
Matkailutoimialojen tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	98,5	75,7	77,6	2 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, työllisten määrä	26 250	17 500	17 700	1 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	43,2	27,0	27,9	4 %
Matkailutoimialojen työvoiman osuus kaikista työllisistä	6,3 %	5,3 %	5,1 %	-3 %

* vuoden 2021 osalta ennakkotieto

Uudenmaan matkailukysyntä lisääntyi 8 prosenttia (0,3 mrd. euroa) vuonna 2021. Matkailukysyntä oli kuitenkin yhä 55 prosenttia (-4,5 mrd. euroa) alemmalla tasolla kuin ennen pandemiaa. Rajat ylittävän matkailun osuus oli 63 prosenttia ennen pandemiaa ja osuus kutistui 34 prosenttiin vuoteen 2021 tultaessa.

Matkailun aikaansaama arvonlisä väheni Uudella maalla selvästi matkailukysyntää nopeammin vuosina 2019–2021 ja matkailun bkt-osuus laski 3,0 prosentista 0,7 prosenttiin. Syynä tähän oli erityisesti lentoliikenteen negatiivinen arvonlisä, josta aiheutui noin miljardin euron vähennys Uudenmaan matkailuarvonlisäykseen. Työllisten määrä Uudenmaan matkailutoimialoilla väheni 11 700 työllisellä (-18 %) vuosina 2019–2021.

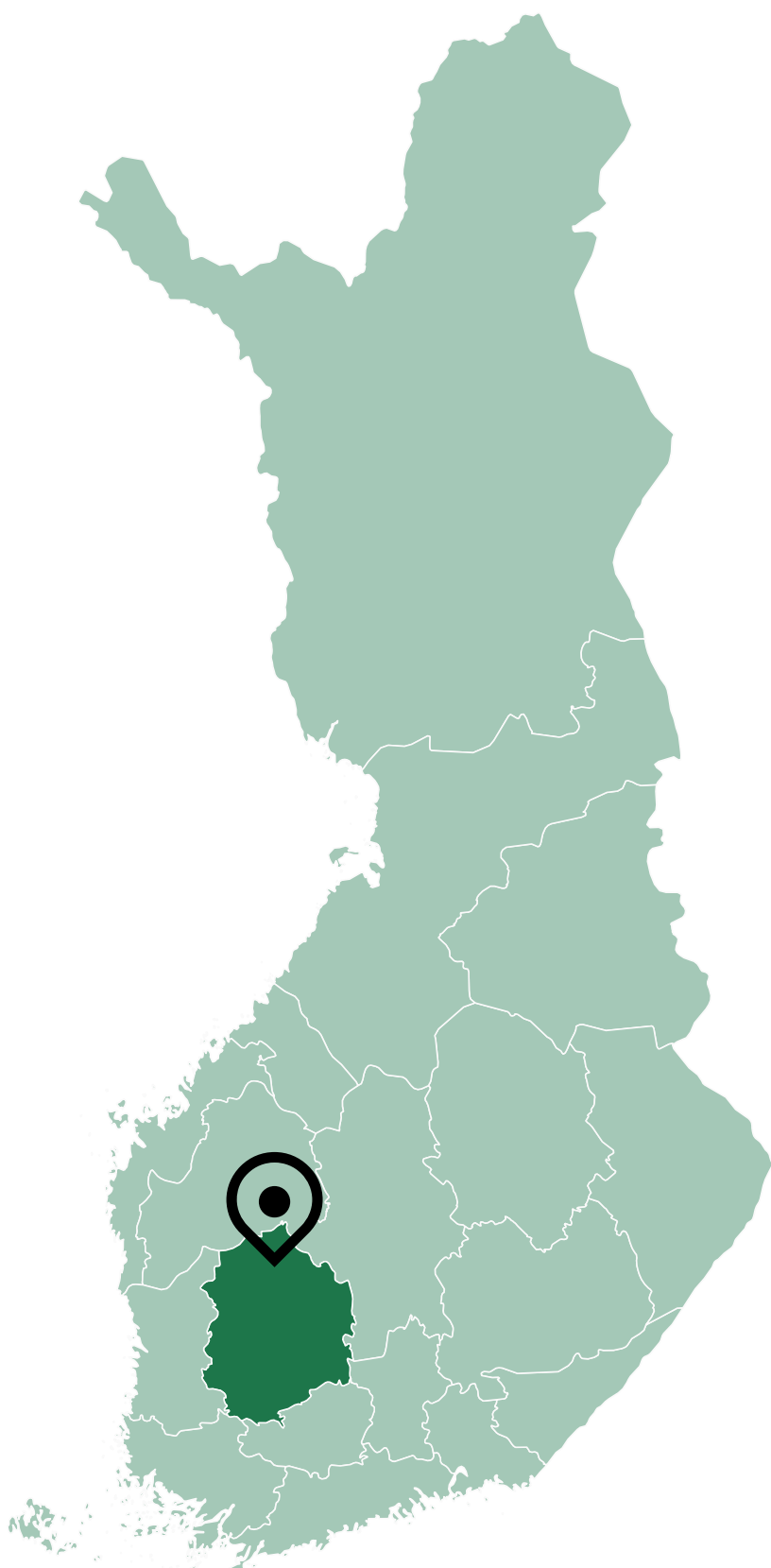
4.2 Pirkanmaa

Taulukko 6.

Pirkanmaan avainluvut 2019–2021

Pirkanmaa	2019	2020	2021*	Vuosimuutos 2020 - 2021, %
Matkailun kokonaiskysyntä, milj EUR	917	732	943	29 %
Ulkomainen matkailukysyntä, milj EUR	116	41	36	-12 %
Kotimainen matkailukysyntä, milj EUR	801	692	907	31 %
- Kotimaanmatkailun osuus, milj EUR	771	684	901	32 %
- Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus, milj. EUR	30	8	7	-8 %
Ulkomaisen matkailukysynnän osuus matkailun kokonaiskysynnästä	13 %	6 %	4 %	-32 %
Kotimaanmatkailun osuus matkailun kokonaiskysynnästä	84 %	93 %	95 %	2 %
Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus matkailun kokonaiskysynnästä	3 %	1 %	1 %	-29 %
Matkailuarvonlisäyksen osuus perushintaisesta bkt:sta (sis työnantajien kulut)	1,9 %	1,3 %	1,6 %	25 %
Matkailukysynnän arvonlisä, milj EUR (sis työnantajien kulut)	327	227	303	33 %
BKT:n arvonlisäys (brutto perushintaan ((ei sis. tuoteveroja ja tuotetukipalkkioita)), milj EUR	17 911	18 189	19 232	6 %
Matkailutoimialojen työllisyys, henkilöitä	14 250	11 850	12 200	3 %
Matkailutoimialojen tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	24,0	19,1	19,8	4 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, työllisten määrä	4 600	4 450	4 800	8 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	7,8	7,2	7,8	9 %
Matkailutoimialojen työvoiman osuus kaikista työllisistä	6,0 %	5,1 %	5,1 %	-1 %

* vuoden 2021 osalta ennakkotieto

Pirkanmaan matkailukysyntä lisääntyi 29 prosenttia (211 milj. euroa) vuonna 2021 kotimaanmatkailun siivittämänä ja ylitti pandemiaa edeltäneen tason. Samalla Pirkanmaa nousi Lapin ja Varsinais-Suomen ohi toiseksi suurimmaksi maakunnaksi matkailukysynnällä mitattuna. Pirkanmaan matkailukysynnästä 95 prosenttia aiheutui kotimaanmatkailusta. Matkailun osuus Pirkanmaan bkt:sta oli 1,6 prosenttia kun ennen pandemiaa se oli 1,9 prosenttia. Matkailutoimialat työllistivät reilut 2 000 henkilöä (-14 %) vähemmän kuin ennen pandemiaa ja 5,1 prosenttia Pirkanmaan työllisistä työskenteli matkailutoimialoilla.

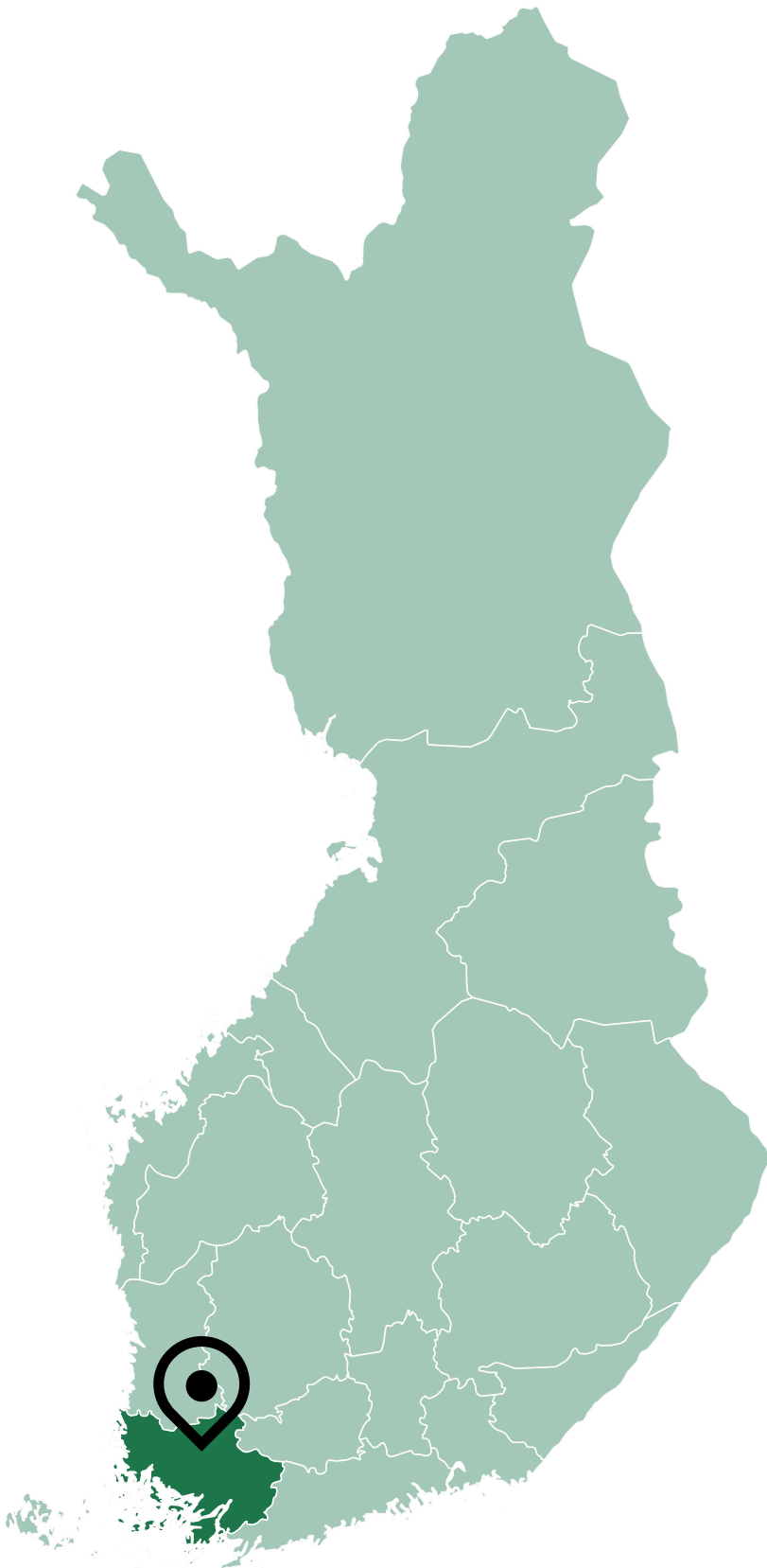
4.3 Varsinais-Suomi

Taulukko 7.

Varsinais-Suomen avainluvut 2019–2021

Varsinais-Suomi	2019	2020	2021*	Vuosimuutos 2020 - 2021, %
Matkailun kokonaiskysyntä, milj EUR	905	764	895	17 %
Ulkomainen matkailukysyntä, milj EUR	175	59	50	-15 %
Kotimainen matkailukysyntä, milj EUR	730	706	845	20 %
- Kotimaanmatkailun osuus, milj EUR	634	659	788	20 %
- Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus, milj. EUR	96	47	58	23 %
Ulkomaisen matkailukysynnän osuus matkailun kokonaiskysynnästä	19 %	8 %	6 %	-28 %
Kotimaanmatkailun osuus matkailun kokonaiskysynnästä	70 %	86 %	88 %	2 %
Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus matkailun kokonaiskysynnästä	11 %	6 %	6 %	5 %
Matkailuarvonlisäyksen osuus perushintaisesta bkt:sta (sis työnantajien kulut)	2,2 %	1,7 %	1,9 %	15 %
Matkailukysynnän arvonlisä, milj EUR (sis työnantajien kulut)	369	277	336	22 %
BKT:n arvonlisäys (brutto perushintaan ((ei sis. tuoteveroja ja tuotetukipalkkioita)), milj EUR	16 817	16 636	17 434	5 %
Matkailutoimialojen työllisyys, henkilöitä	13 000	11 450	11 900	4 %
Matkailutoimialojen tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	22,0	18,6	19,5	5 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, työllisten määrä	5 350	4 600	4 850	5 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	9,0	7,5	8,0	7 %
Matkailutoimialojen työvoiman osuus kaikista työllisistä	5,7 %	5,1 %	5,1 %	0 %

* vuoden 2021 osalta ennakkotieto

Varsinais-Suomen matkailukysyntä lisääntyi 17 prosenttia (131 milj. euroa) ja kasvua heikensi jonkin verran ulkomaisen kysynnän 15 prosentin hiipuminen. Varsinais-Suomen matkailukysynnästä 88 prosenttia aiheutui kotimaanmatkailusta ja 12 prosenttia rajat ylittävää matkailusta. Matkailun osuus Varsinais-Suomen bkt:sta laski 2,2 prosentista 1,9 prosenttiin vuosina 2019–2021. Matkailutoimialoilla työskenteli 1 100 henkilöä (-8 %) vähemmän kuin ennen pandemiaa ja matkailutyöllisten osuus laski tänä aikana 5,7 prosentista 5,1 prosenttiin.

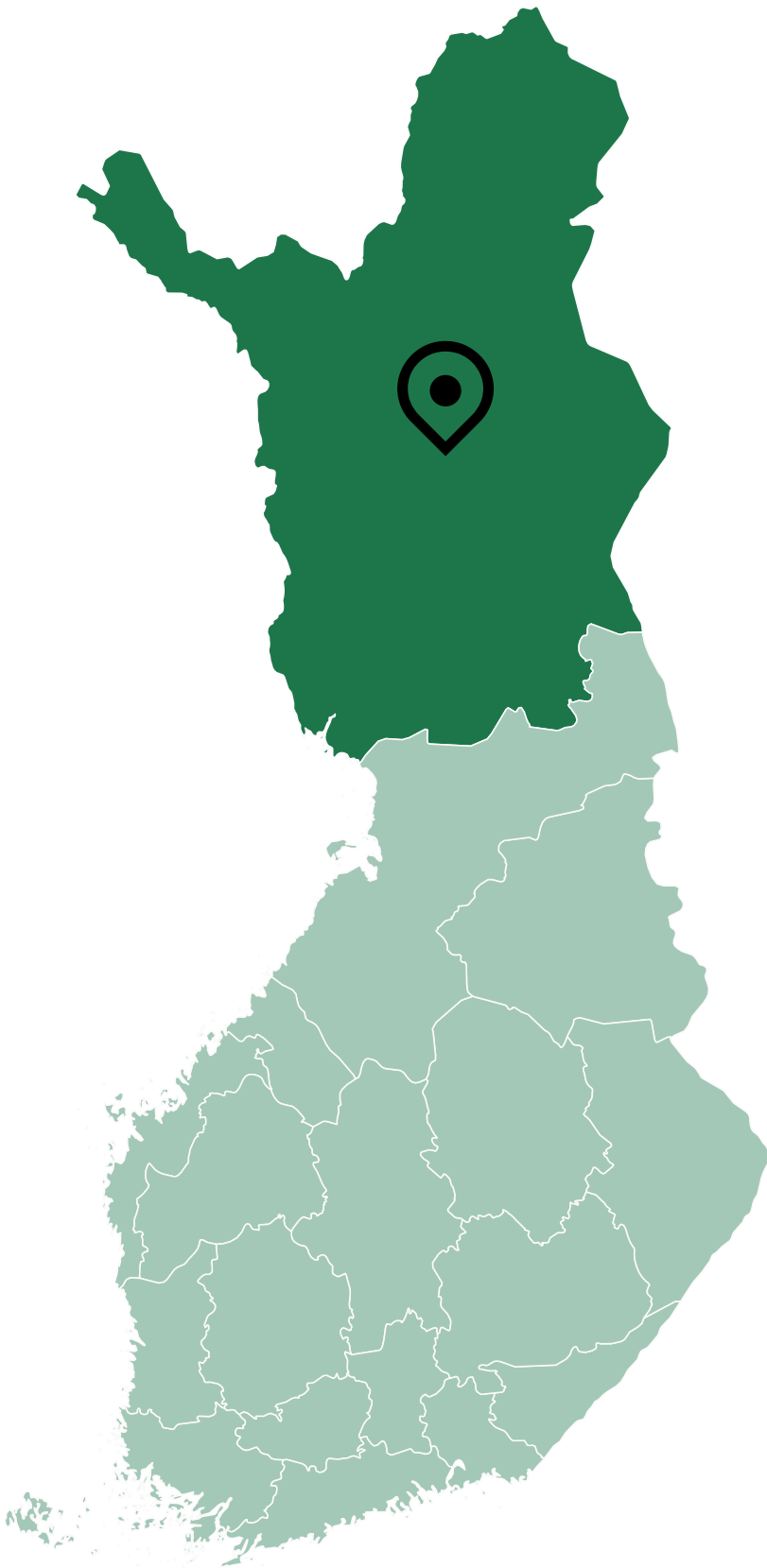
4.4 Lappi

Taulukko 8.

Lapin avainluvut 2019–2021

Lappi	2019	2020	2021*	Vuosi­muutos 2020 - 2021, %
Matkailun kokonaiskysyntä, milj EUR	1 130	855	838	-2 %
Ulkomainen matkailukysyntä, milj EUR	599	295	214	-27 %
Kotimainen matkailukysyntä, milj EUR	531	561	624	11 %
- Kotimaanmatkailun osuus, milj EUR	492	544	611	12 %
- Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus, milj. EUR	39	17	14	-21 %
Ulkomaisen matkailukysynnän osuus matkailun kokonaiskysynnästä	53 %	34 %	25 %	-26 %
Kotimaanmatkailun osuus matkailun kokonaiskysynnästä	44 %	64 %	73 %	15 %
Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus matkailun kokonaiskysynnästä	3 %	2 %	2 %	-19 %
Matkailuarvonlisäyksen osuus perushintaisesta bkt:sta (sis työnantajien kulut)	7,7 %	5,7 %	5,6 %	-1 %
Matkailukysynnän arvonlisä, milj EUR (sis työnantajien kulut)	446	326	334	2 %
BKT:n arvonlisäys (brutto perushintaan ((ei sis. tuoteveroja ja tuotetukipalkkioita)), milj EUR	5 998	5 985	6 138	3 %
Matkailutoimialojen työllisyys, henkilöitä	7 100	6 350	6 400	1 %
Matkailutoimialojen tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	11,8	9,9	10,2	3 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, työllisten määrä	5 300	4 750	4 550	-4 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	8,8	7,4	7,2	-2 %
Matkailutoimialojen työvoiman osuus kaikista työllisistä	8,7 %	7,9 %	7,7 %	-3 %

* vuoden 2021 osalta ennakkotieto

Lappi oli ainoa maakunta, jonka matkailukysyntä hieman väheni vuonna 2021. Tämä johtui ennen kaikkea ulkomaisen matkailukysynnän hiipumisesta edelleen 27 prosentilla (-81 milj. euroa). Kotimainen matkailukysyntä sen sijaan lisääntyi Lapissa 11 prosenttia (63 milj. euroa) ja 73 prosenttia Lapin matkailukysynnästä aiheutui kotimaanmatkailusta. Matkailun osuus Lapin bkt:sta laski 7,7 prosentista 5,6 prosenttiin vuosina 2019–2021. Matkailutoimialoilla työskenteli 700 henkilöä (-10 %) vähemmän kuin ennen pandemiaa. Kaikista Lapin työllisistä 7,7 prosenttia työskenteli matkailutoimialoilla.

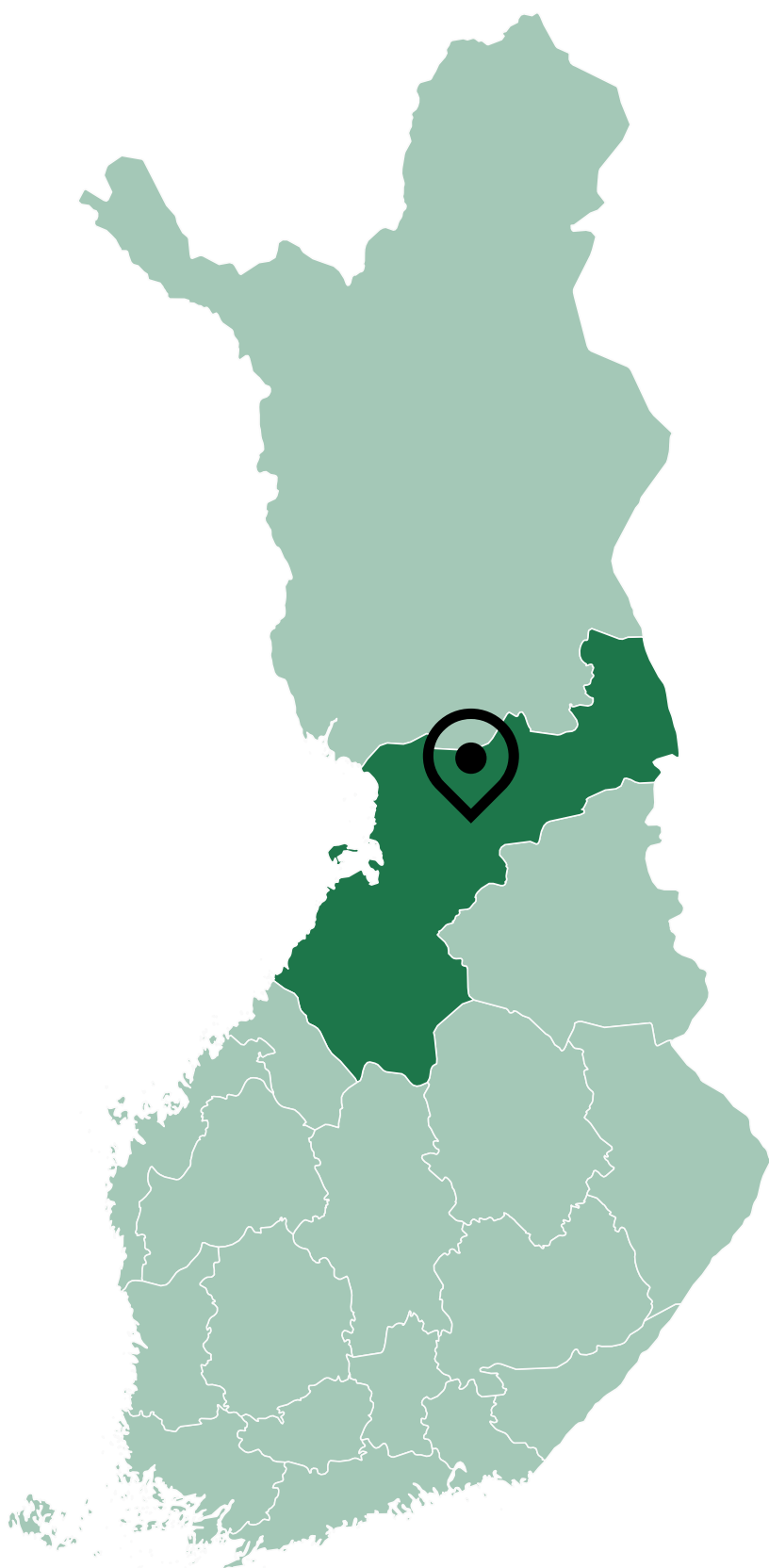
4.5 Pohjois-Pohjanmaa

Taulukko 9.

Pohjois-Pohjanmaan avainluvut 2019–2021

Pohjois-Pohjanmaa	2019	2020	2021*	Vuosimuutos 2020 - 2021, %
Matkailun kokonaiskysyntä, milj EUR	681	602	714	19 %
Ulkomainen matkailukysyntä, milj EUR	134	79	52	-34 %
Kotimainen matkailukysyntä, milj EUR	547	523	662	27 %
- Kotimaanmatkailun osuus, milj EUR	528	515	655	27 %
- Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus, milj. EUR	19	8	7	-12 %
Ulkomaisen matkailukysynnän osuus matkailun kokonaiskysynnästä	20 %	13 %	7 %	-44 %
Kotimaanmatkailun osuus matkailun kokonaiskysynnästä	77 %	86 %	92 %	7 %
Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus matkailun kokonaiskysynnästä	3 %	1 %	1 %	-25 %
Matkailuarvonlisäyksen osuus perushintaisesta bkt:sta (sis työnantajien kulut)	2,0 %	1,6 %	1,7 %	11 %
Matkailukysynnän arvonlisä, milj EUR (sis työnantajien kulut)	253	198	241	21 %
BKT:n arvonlisäys (brutto perushintaan ((ei sis. tuoteveroja ja tuotetukipalkkioita)), milj EUR	12 856	13 119	14 349	9 %
Matkailutoimialojen työllisyys, henkilöitä	8 150	7 750	8 000	3 %
Matkailutoimialojen tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	13,6	12,4	12,9	4 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, työllisten määrä	3 450	3 300	3 200	-3 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	5,8	5,3	5,2	-2 %
Matkailutoimialojen työvoiman osuus kaikista työllisistä	4,5 %	4,3 %	4,3 %	0 %

* vuoden 2021 osalta ennakkotieto

Pohjois-Pohjanmaan matkailukysyntä lisääntyi 19 prosenttia (112 milj. euroa) vuonna 2021 ja ylitti pandemiaa edeltäneen tason selvästi. Pohjois-Pohjanmaan matkailukysynnästä 92 prosenttia aiheutui kotimaanmatkailusta. Matkailun osuus Pohjanmaan bkt:sta kuitenkin laski 2,0 prosentista 1,7 prosenttiin, johtuen enimmäkseen maakunnan muun elinkeinotoiminnan vahvasta kasvusta: Pohjois-Pohjanmaan koko bkt kasvoi 9 prosentilla vuonna 2021. Matkailutoimialoilla työs-kenteli 8 000 henkilöä eli lähes sama määrä kuin ennen pandemiaa. Tämä oli 4,3 prosenttia Pohjois-Pohjanmaan kaikista työllisistä.

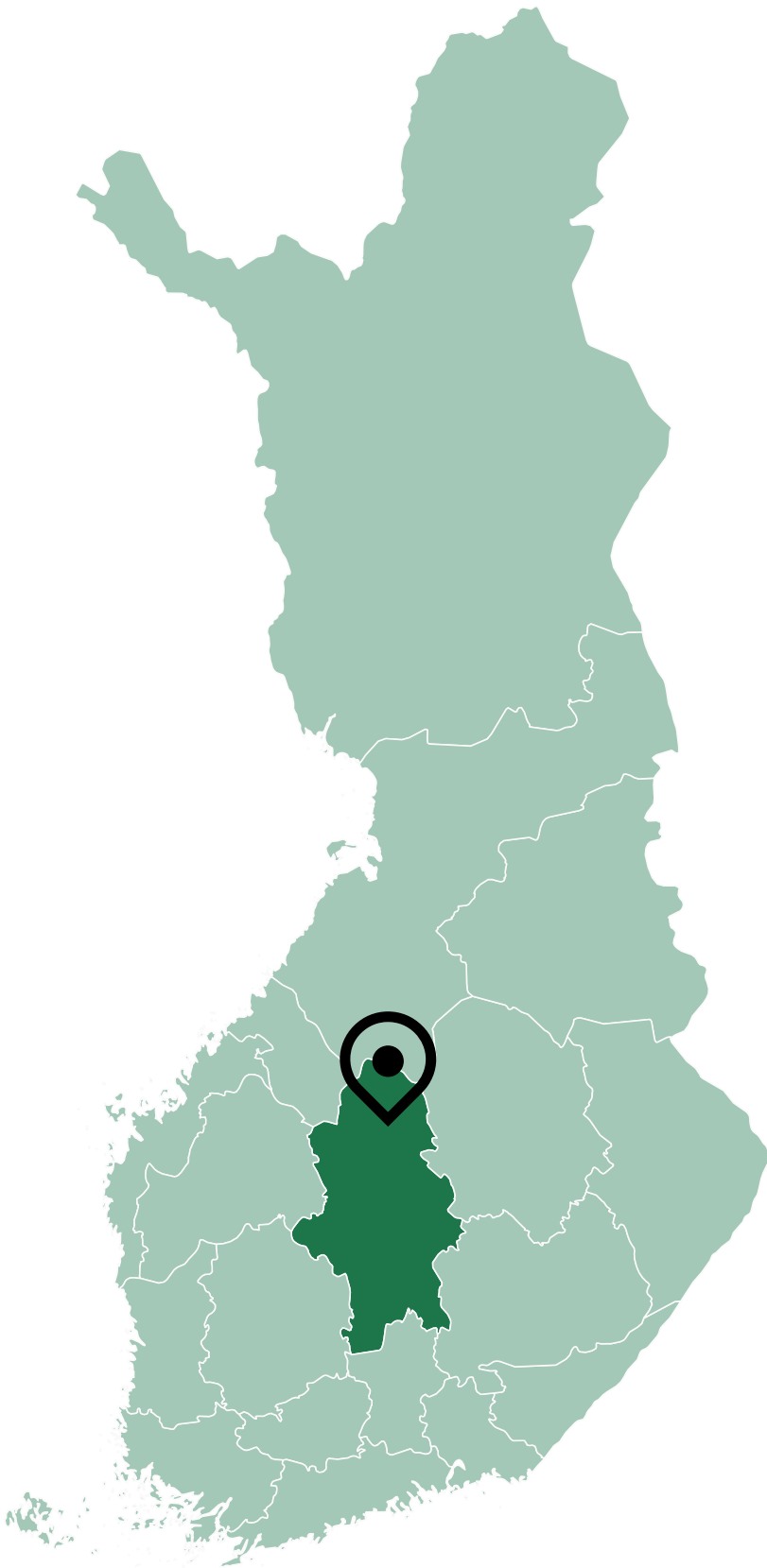
4.6 Keski-Suomi

Taulukko 10.

Keski-Suomen avainluvut 2019–2021

Keski-Suomi	2019	2020	2021*	Vuosi­muutos 2020 - 2021, %
Matkailun kokonaiskysyntä, milj EUR	494	454	525	15 %
Ulkomainen matkailukysyntä, milj EUR	60	20	16	-21 %
Kotimainen matkailukysyntä, milj EUR	434	434	509	17 %
- Kotimaanmatkailun osuus, milj EUR	424	431	506	17 %
- Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus, milj. EUR	10	3	3	-13 %
Ulkomaisen matkailukysynnän osuus matkailun kokonaiskysynnästä	12 %	4 %	3 %	-32 %
Kotimaanmatkailun osuus matkailun kokonaiskysynnästä	86 %	95 %	96 %	2 %
Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus matkailun kokonaiskysynnästä	2 %	1 %	1 %	-24 %
Matkailuarvonlisäyksen osuus perushintaisesta bkt:sta (sis työnantajien kulut)	2,2 %	2,0 %	2,1 %	7 %
Matkailukysynnän arvonlisä, milj EUR (sis työnantajien kulut)	188	165	190	15 %
BKT:n arvonlisäys (brutto perushintaan ((ei sis. tuoteveroja ja tuotetukipalkkioita)), milj EUR	8 630	8 456	9 004	6 %
Matkailutoimialojen työllisyys, henkilöitä	5 550	4 750	4 850	2 %
Matkailutoimialojen tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	9,1	7,5	7,8	4 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, työllisten määrä	2 200	2 050	2 050	0 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	3,6	3,2	3,3	2 %
Matkailutoimialojen työvoiman osuus kaikista työllisistä	4,7 %	4,1 %	4,1 %	-1 %

* vuoden 2021 osalta ennakkotieto

Keski-Suomen matkailukysyntä kasvoi 15 prosenttia (71 milj. euroa) vuonna 2021 ja aiheutui lähes kokonaan kotimaanmatkailusta. Myös Keski-Suomessa matkailukysyntä ylitti selvästi pandemiaa edeltäneen tason ja matkailun bkt-osuus pysytteli 2,0 - 2,2 prosentissa vuosina 2019 – 2021. Matkailutoimialojen työllisten määrä kuitenkin väheni tänä aikana 700 työllisellä (-13 %).

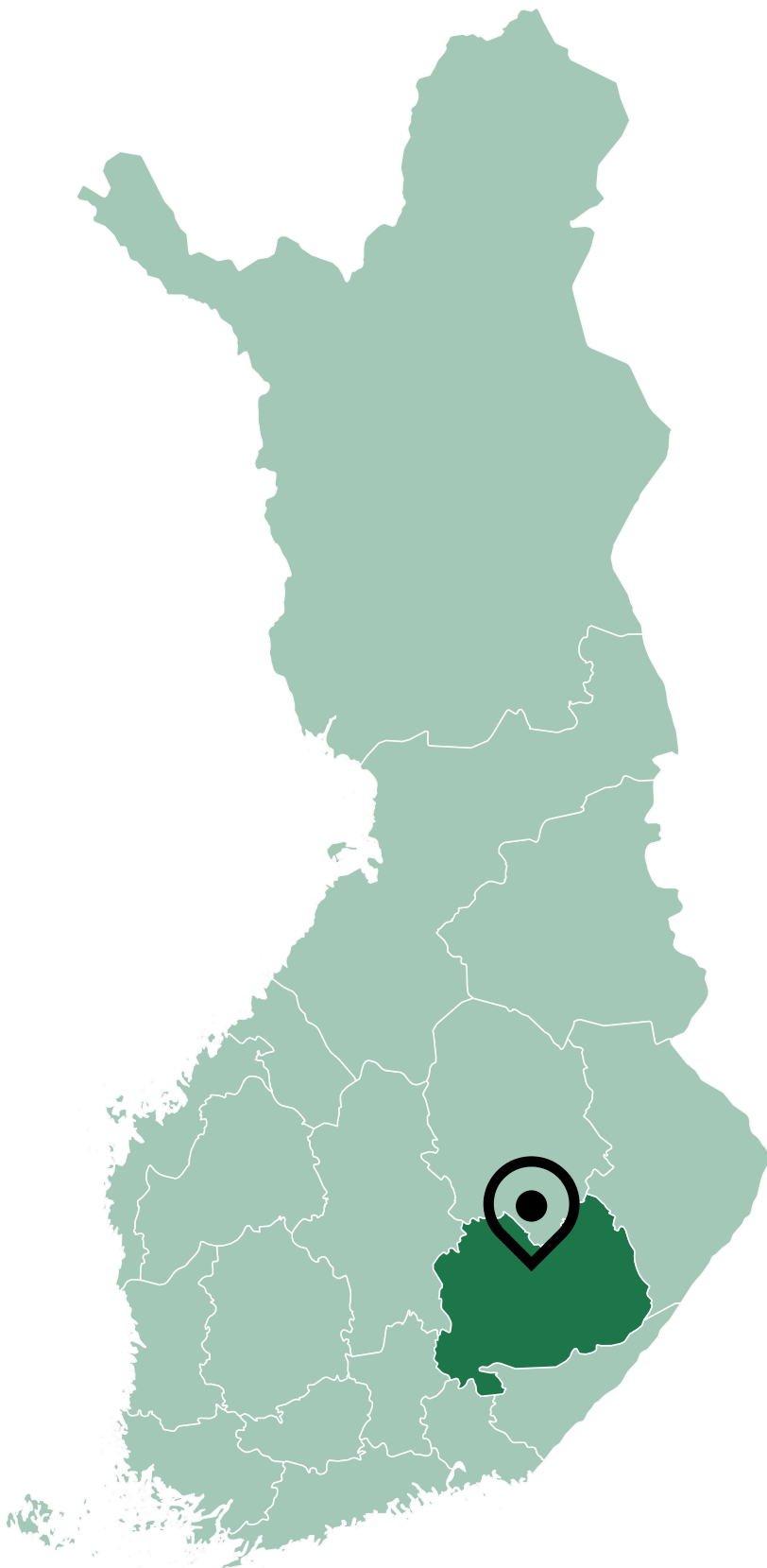
4.7 Etelä-Savo

Taulukko 11.

Etelä-Savon avainluvut 2019–2021

Etelä-Savo	2019	2020	2021*	Vuosimuutos 2020 - 2021, %
Matkailun kokonaiskysyntä, milj EUR	397	398	457	15 %
Ulkomainen matkailukysyntä, milj EUR	64	15	13	-13 %
Kotimainen matkailukysyntä, milj EUR	333	383	445	16 %
- Kotimaanmatkailun osuus, milj EUR	328	381	443	16 %
- Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus, milj. EUR	5	2	2	-12 %
Ulkomaisen matkailukysynnän osuus matkailun kokonaiskysynnästä	16 %	4 %	3 %	-24 %
Kotimaanmatkailun osuus matkailun kokonaiskysynnästä	83 %	96 %	97 %	1 %
Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus matkailun kokonaiskysynnästä	1 %	0 %	0 %	-24 %
Matkailuarvonlisäyksen osuus perushintaisesta bkt:sta (sis työnantajien kulut)	3,9 %	3,8 %	4,7 %	24 %
Matkailukysynnän arvonlisä, milj EUR (sis työnantajien kulut)	160	152	190	25 %
BKT:n arvonlisäys (brutto perushintaan ((ei sis. tuoteveroja ja tuotetukipalkkioita)), milj EUR	4 114	4 062	4 080	0 %
Matkailutoimialojen työllisyys, henkilöitä	3 100	2 750	2 800	2 %
Matkailutoimialojen tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	5,3	4,5	4,6	4 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, työllisten määrä	1 700	1 500	1 500	0 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	2,9	2,4	2,5	2 %
Matkailutoimialojen työvoiman osuus kaikista työllisistä	5,1 %	4,7 %	4,6 %	-2 %

* vuoden 2021 osalta ennakkotieto

Etelä-Savon matkailukysyntä lisääntyi 15 prosentilla (59 milj. euroa) vuonna 2021 ja aiheutui lähes kokonaan kotimaanmatkailusta. Etelä-Savo oli yksi harvoista maakunnista, jossa matkailun osuus bkt:sta on selvästi korkeammalla tasolla kuin ennen pandemiaa. Matkailun osuus bkt:sta nousi 3,9 prosentista 4,7 prosenttiin vuosina 2019–2021. Tästä huolimatta työllisten määrä matkailutoimialoilla laski noin 300 työllisellä (-10 %) tänä aikana. Etelä-Savon työllisistä 4,6 prosenttia työskenteli matkailutoimialoilla vuonna 2021.

4.8 Pohjois-Savo

Taulukko 12.

Pohjois-Savon avainluvut 2019–2021

Pohjois-Savo	2019	2020	2021*	Vuosimuutos 2020 - 2021, %
Matkailun kokonaiskysyntä, milj EUR	434	388	452	16 %
Ulkomainen matkailukysyntä, milj EUR	51	16	16	-4 %
Kotimainen matkailukysyntä, milj EUR	383	372	436	17 %
- Kotimaanmatkailun osuus, milj EUR	373	369	434	18 %
- Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus, milj. EUR	9	3	3	-12 %
Ulkomaisen matkailukysynnän osuus matkailun kokonaiskysynnästä	12 %	4 %	3 %	-17 %
Kotimaanmatkailun osuus matkailun kokonaiskysynnästä	86 %	95 %	96 %	1 %
Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus matkailun kokonaiskysynnästä	2 %	1 %	1 %	-25 %
Matkailuarvonlisäyksen osuus perushintaisesta bkt:sta (sis työnantajien kulut)	2,2 %	1,6 %	1,8 %	15 %
Matkailukysynnän arvonlisä, milj EUR (sis työnantajien kulut)	171	122	150	23 %
BKT:n arvonlisäys (brutto perushintaan ((ei sis. tuoteveroja ja tuotetukipalkkioita)), milj EUR	7 775	7 683	8 212	7 %
Matkailutoimialojen työllisyys, henkilöitä	5 250	4 250	4 350	2 %
Matkailutoimialojen tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	8,7	6,8	7,1	4 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, työllisten määrä	2 350	2 050	2 150	5 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	3,9	3,3	3,5	6 %
Matkailutoimialojen työvoiman osuus kaikista työllisistä	4,9 %	4,0 %	4,0 %	-1 %

* vuoden 2021 osalta ennakkotieto

Pohjois-Savon matkailukysyntä lisääntyi 16 prosenttia (64 milj. euroa) ja aiheutui lähes kokonaan kotimaanmatkailusta. Matkailun osuus Pohjois-Savon bkt:sta väheni 2,2 prosentista 1,8 prosenttiin vuosina 2019–2021. Matkailutoimialat työllistivät 900 henkilöä (-17 %) vähemmän kuin ennen pandemiaa ja 4,0 prosenttia työllisistä työskenteli matkailutoimialoilla.

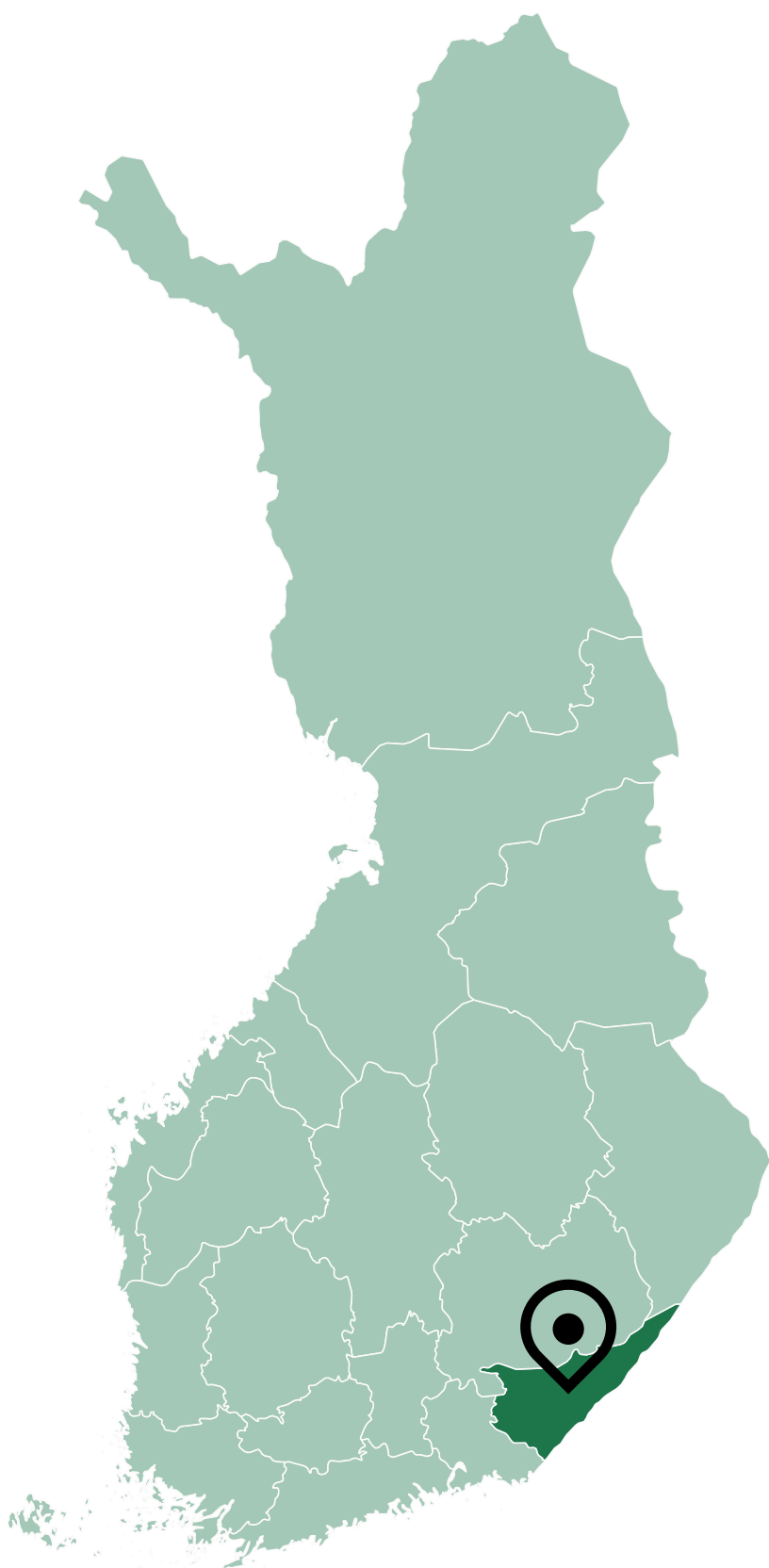
4.9 Etelä-Karjala

Taulukko 13.

Etelä-Karjalan avainluvut 2019–2021

Etelä-Karjala	2019	2020	2021*	Vuosimuutos 2020 - 2021, %
Matkailun kokonaiskysyntä, milj EUR	475	282	282	0 %
Ulkomainen matkailukysyntä, milj EUR	279	72	21	-71 %
Kotimainen matkailukysyntä, milj EUR	196	211	261	24 %
- Kotimaanmatkailun osuus, milj EUR	191	209	260	24 %
- Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus, milj. EUR	5	1	2	7 %
Ulkomaisen matkailukysynnän osuus matkailun kokonaiskysynnästä	59 %	25 %	7 %	-71 %
Kotimaanmatkailun osuus matkailun kokonaiskysynnästä	40 %	74 %	92 %	24 %
Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus matkailun kokonaiskysynnästä	1 %	1 %	1 %	7 %
Matkailuarvonlisäyksen osuus perushintaisesta bkt:sta (sis työnantajien kulut)	3,2 %	2,4 %	2,5 %	4 %
Matkailukysynnän arvonlisä, milj EUR (sis työnantajien kulut)	132	96	110	15 %
BKT:n arvonlisäys (brutto perushintaan ((ei sis. tuoteveroja ja tuotetukipalkkioita)), milj EUR	4 338	4 149	4 552	10 %
Matkailutoimialojen työllisyys, henkilöitä	3 150	2 800	2 900	4 %
Matkailutoimialojen tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	5,2	4,5	4,7	4 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, työllisten määrä	2 000	1 250	1 050	-16 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	3,3	2,0	1,7	-16 %
Matkailutoimialojen työvoiman osuus kaikista työllisistä	6,0 %	5,4 %	5,4 %	0 %

* vuoden 2021 osalta ennakkotieto

Etelä-Karjalan matkailun kokonaiskysynnässä ei tapahtunut muutosta vuonna 2021, mutta kotimaanmatkailun osuus nousi 74 prosentista 92 prosenttiin. Venäläisten matkailusta johtuen Etelä-Karjalan matkailukysynnästä oli ennen pandemiaa 59 prosenttia (279 milj. euroa) ulkomaista. Venäläisten matkailu kuitenkin supistui vuonna 2021 edelleen selvästi ja ulkomaisen kysynnän osuus vajosi 7 prosenttiin. Etelä-Karjalan bkt:sta enää 2,5 prosenttia aiheutui matkailusta, kun ennen pandemiaa osuus oli 3,2 prosenttia. Matkailutoimialojen työllisten määrä pysytteli kuitenkin 3 000 henkilön tuntumassa vuosina 2019–2021 ja matkailutyöllisten osuus oli 5,4 prosenttia vuonna 2021.

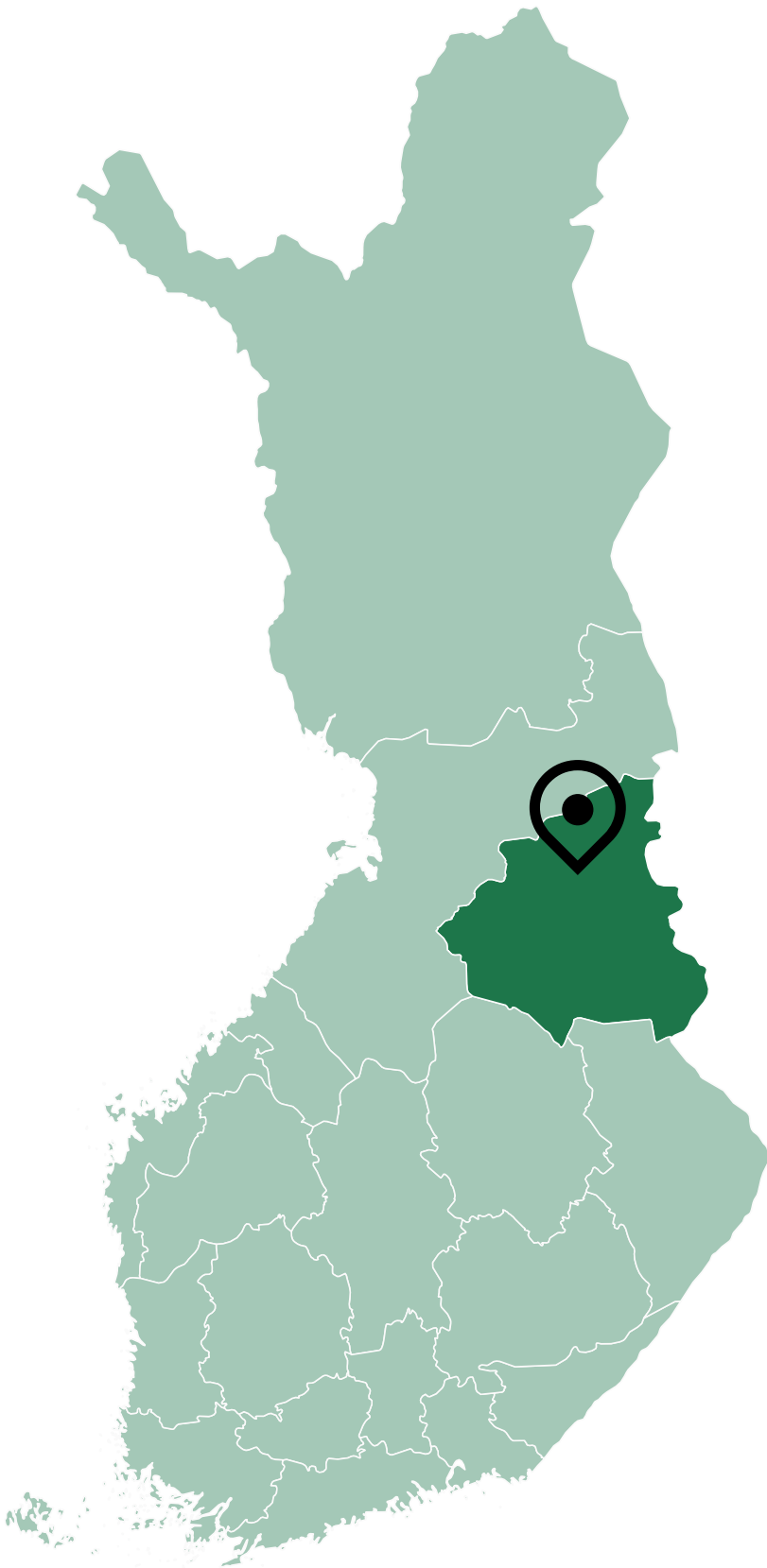
4.10 Kainuu

Taulukko 14.

Kainuun avainluvut 2019–2021

Kainuu	2019	2020	2021*	Vuosi­muutos 2020 - 2021, %
Matkailun kokonaiskysyntä, milj EUR	228	233	233	0 %
Ulkomainen matkailukysyntä, milj EUR	41	17	17	4 %
Kotimainen matkailukysyntä, milj EUR	187	216	216	0 %
- Kotimaanmatkailun osuus, milj EUR	182	214	214	0 %
- Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus, milj. EUR	5	2	2	-19 %
Ulkomaisen matkailukysynnän osuus matkailun kokonaiskysynnästä	18 %	7 %	7 %	4 %
Kotimaanmatkailun osuus matkailun kokonaiskysynnästä	80 %	92 %	92 %	0 %
Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus matkailun kokonaiskysynnästä	2 %	1 %	1 %	-20 %
Matkailuarvonlisäyksen osuus perushintaisesta bkt:sta (sis työnantajien kulut)	3,9 %	3,9 %	4,2 %	7 %
Matkailukysynnän arvonlisä, milj EUR (sis työnantajien kulut)	83	84	94	12 %
BKT:n arvonlisäys (brutto perushintaan ((ei sis. tuoteveroja ja tuotetukipalkkioita)), milj EUR	2 141	2 177	2 260	4 %
Matkailutoimialojen työllisyys, henkilöitä	1 900	1 700	1 750	3 %
Matkailutoimialojen tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	3,2	2,8	2,9	5 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, työllisten määrä	1 350	1 050	1 050	0 %
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	2,3	1,7	1,7	2 %
Matkailutoimialojen työvoiman osuus kaikista työllisistä	5,6 %	5,1 %	5,1 %	-1 %

* vuoden 2021 osalta ennakkotieto

Kainuun matkailukysynnässä ei tapahtunut muutosta vuonna 2021 ja myös kotimainen matkailukysyntä pysyi edellisvuoden tasolla. Matkailun osuus Kainuun bkt:sta kuitenkin nousi 3,9 prosentista 4,2 prosenttiin vuosina 2019–2021. Matkailutoimialat työllistivät Kainuussa noin 1 700 henkilöä vuonna 2021, eli 5,1 prosenttia kaikista työllisistä.

Liitteet

Liite 1. Avainluvut 2020

Tunnusluku 2020	Koko maa	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Kanta-Häme	Pirkanmaa	Päijät-Häme	Kymenlaakso	Etelä-Karjala	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala	Keski-Suomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa	Keski-Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	Ahvenanmaa
Matkailun kokonaiskysyntä, milj EUR	10 145	3 442	764	251	224	732	303	241	282	398	388	293	454	252	170	69	602	233	855	191
Ulkomainen matkailukysyntä, milj EUR	1 539	779	59	10	4	41	15	20	72	15	16	18	20	9	14	3	79	17	295	54
Kotimainen matkailukysyntä, milj EUR	8 607	2 663	706	240	220	692	288	221	211	383	372	275	434	243	155	66	523	216	561	137
- Kotimaanmatkailun osuus, milj EUR	7 879	2 116	659	239	219	684	286	218	209	381	369	273	431	241	150	66	515	214	544	64
- Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus, milj. EUR	728	547	47	2	1	8	2	2	1	2	3	2	3	2	6	1	8	2	17	73
Ulkomaisen matkailukysynnän osuus matkailun kokonaiskysynnästä	15 %	23 %	8 %	4 %	2 %	6 %	5 %	8 %	25 %	4 %	4 %	6 %	4 %	4 %	8 %	4 %	13 %	7 %	34 %	28 %
Kotimaanmatkailun osuus matkailun kokonaiskysynnästä	78 %	61 %	86 %	95 %	98 %	93 %	94 %	91 %	74 %	96 %	95 %	93 %	95 %	96 %	88 %	95 %	86 %	92 %	64 %	34 %
Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus matkailun kokonaiskysynnästä	7 %	16 %	6 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	0 %	1 %	1 %	1 %	1 %	3 %	1 %	1 %	1 %	2 %	38 %

Tunnusluku 2020	Koko maa	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Kanta-Häme	Pirkanmaa	Päijät-Häme	Kymenlaakso	Etelä-Karjala	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala	Keski-Suomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa	Keski-Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	Ahvenanmaa
Matkailuarvonlisäyksen osuus perushintaisesta bkt:sta (sis työntajien kulut)	1,4 %	0,7 %	1,7 %	1,2 %	1,4 %	1,3 %	1,9 %	1,5 %	2,4 %	3,8 %	1,6 %	2,5 %	2,0 %	1,4 %	1,0 %	1,0 %	1,6 %	3,9 %	5,7 %	8,0 %
Matkailukysynnän arvonlisä, milj EUR (sis työntajien kulut)	2 937	582	277	81	75	227	109	88	96	152	122	113	165	77	58	23	198	84	326	83
BKT:n arvonlisäys (brutto perushintaan ((ei sis. tuoteveroja ja tuotetukipalkkioita)), milj EUR	206 164	81 587	16 636	6 993	5 303	18 189	5 746	6 108	4 149	4 062	7 683	4 625	8 456	5 676	6 271	2 283	13 119	2 177	5 985	1 041
Matkailutoimialojen työllisyys, henkilöitä	131 400	49 100	11 450	3 800	3 250	11 850	3 950	3 500	2 800	2 750	4 250	3 200	4 750	3 050	3 200	1 100	7 750	1 700	6 350	3 600
Matkailutoimialojen tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	206,7	75,7	18,6	5,9	5,4	19,1	6,5	5,7	4,5	4,5	6,8	5,1	7,5	4,8	4,8	1,7	12,4	2,8	9,9	5,0
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, työllisten määrä	54 400	17 500	4 600	1 300	950	4 450	1 200	1 350	1 250	1 500	2 050	1 800	2 050	1 300	1 050	400	3 300	1 050	4 750	2 950
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	85,6	27,0	7,5	2,0	1,6	7,2	2,0	2,2	2,0	2,4	3,3	2,9	3,2	2,0	1,6	0,6	5,3	1,7	7,4	4,1
Matkailutoimialojen työvoiman osuus kaikista työllisistä	5,0 %	5,3 %	5,1 %	3,8 %	4,3 %	5,1 %	4,9 %	4,8 %	5,4 %	4,7 %	4,0 %	5,0 %	4,1 %	3,5 %	3,7 %	3,6 %	4,3 %	5,1 %	7,9 %	19,8 %

Liite 2. Avainluvut 2021 (ennakkotieto)

Tunnusluku 2021	Koko maa	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Kanta-Häme	Pirkanmaa	Päijät-Häme	Kymenlaakso	Etelä-Karjala	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala	Keski-Suomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa	Keski-Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	Ahvenanmaa
Matkailun kokonaiskysyntä, milj EUR	11 471	3 725	895	290	302	943	375	260	282	457	452	314	525	293	219	89	714	233	838	267
Ulkomainen matkailukysyntä, milj EUR	1 303	726	50	12	3	36	11	11	21	13	16	8	16	10	15	4	52	17	214	69
Kotimainen matkailukysyntä, milj EUR	10 168	2 999	845	278	299	907	364	248	261	445	436	306	509	283	204	85	662	216	624	198
- Kotimaanmatkailun osuus, milj EUR	9 400	2 453	788	276	298	901	362	247	260	443	434	304	506	281	196	84	655	214	611	89
- Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus, milj. EUR	768	547	58	1	1	7	1	2	2	2	3	2	3	1	8	0	7	2	14	109
Ulkomaisen matkailukysynnän osuus matkailun kokonaiskysynnästä	11 %	19 %	6 %	4 %	1 %	4 %	3 %	4 %	7 %	3 %	3 %	3 %	3 %	3 %	7 %	4 %	7 %	7 %	25 %	26 %
Kotimaanmatkailun osuus matkailun kokonaiskysynnästä	82 %	66 %	88 %	95 %	99 %	95 %	97 %	95 %	92 %	97 %	96 %	97 %	96 %	96 %	89 %	95 %	92 %	92 %	73 %	33 %
Ulkomaille suuntautuvan matkailun kotimaan osuus matkailun kokonaiskysynnästä	7 %	15 %	6 %	0 %	0 %	1 %	0 %	1 %	1 %	0 %	1 %	1 %	1 %	0 %	4 %	1 %	1 %	1 %	2 %	41 %

Tunnusluku 2021	Koko maa	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Kanta-Häme	Pirkanmaa	Päijät-Häme	Kymenlaakso	Etelä-Karjala	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala	Keski-Suomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa	Keski-Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	Ahvenanmaa
Matkailuarvonlisäyksen osuus perushintaisesta bkt:sta (sis työntajien kulut)	1,6 %	0,7 %	1,9 %	1,3 %	1,9 %	1,6 %	2,3 %	1,7 %	2,5 %	4,7 %	1,8 %	2,5 %	2,1 %	1,5 %	1,1 %	1,3 %	1,7 %	4,2 %	5,6 %	9,2 %
Matkailukysynnän arvonlisä, milj EUR (sis työntajien kulut)	3 469	660	336	93	107	303	140	101	110	190	150	124	190	90	70	30	241	94	334	107
BKT:n arvonlisäys (brutto perushintaan ((ei sis. tuoteveroja ja tuotetukipalkkioita)), milj EUR	218 063	85 665	17 434	7 409	5 648	19 232	6 206	6 127	4 552	4 080	8 212	5 094	9 004	6 115	6 849	2 306	14 349	2 260	6 138	1 157
Matkailutoimialojen työllisyys, henkilöitä	133 400	49 150	11 900	3 900	3 350	12 200	4 100	3 650	2 900	2 800	4 350	3 250	4 850	3 100	3 300	1 100	8 000	1 750	6 400	3 300
Matkailutoimialojen tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	213,3	77,6	19,5	6,2	5,6	19,8	6,8	5,9	4,7	4,6	7,1	5,2	7,8	5,0	5,0	1,8	12,9	2,9	10,2	4,7
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, työllisten määrä	55 600	17 700	4 850	1 350	1 100	4 800	1 200	1 400	1 050	1 500	2 150	1 750	2 050	1 400	1 150	400	3 200	1 050	4 550	2 900
Matkailun aikaansaama laskennallinen työllisyys matkailutoimialoilla, tehdyt työtunnit, miljoonaa tuntia	88,9	27,9	8,0	2,1	1,8	7,8	2,0	2,3	1,7	2,5	3,5	2,8	3,3	2,2	1,7	0,7	5,2	1,7	7,2	4,1
Matkailutoimialojen työvoiman osuus kaikista työllisistä	4,9 %	5,1 %	5,1 %	3,8 %	4,3 %	5,1 %	4,9 %	4,8 %	5,4 %	4,6 %	4,0 %	4,9 %	4,1 %	3,5 %	3,7 %	3,5 %	4,3 %	5,1 %	7,7 %	17,6 %

Liite 3. Matkailutoimialat⁴

1.a. Hotelli- ja muut majoituspalvelut

- 551 Hotellit ja vastaavat majoitusliikkeet
- 552 Lomakylät, retkeilymajat yms. majoitus
- 553 Leirintäalueet, asuntovaunu- ja matkailuvaunualueet

1.b. Vapaa-ajan asuntopalvelut (vapaa-ajan asunnot omaan käyttöön, vapaa-ajan asuntojen vuokraus, lomaosakkeet jne.)

- 681 Omien kiinteistöjen kauppa, osa *
- 682 Omien tai leasing-kiinteistöjen vuokraus ja hallinta, osa *
- 683 Kiinteistöalan toiminta palkkio- tai sopimusperusteisesti, osa *

* Näistä loma-asuntojen ja lomaosakkeiden osuus

2. Ravitsemistoiminta

- 5610 Ravintolat ja vastaava ravitsemistoiminta
- 5629 Henkilöstö- ja laitosruokailu
- 5630 Baarit ja kahvilat

(eli koko toimiala 56, pl. 5621 Pitopalvelu)

3. Rautateiden henkilöliikenne

- 4910 Rautateiden henkilöliikenne, kaukoliikenne

4. Linja-autojen henkilöliikenne ja taksiliikenne

- 4932 Taksiliikenne
- 4939 Muualla luokittelematon maaliikenteen henkilöliikenne

5. Vesiliikenteen henkilökuljetus

- 5010 Meri- ja rannikkovesiliikenteen henkilökuljetus
- 5030 Sisävesiliikenteen henkilökuljetus

6. Lentoliikenteen henkilökuljetus

- 5110 Matkustajalentoliikenne

7. Kulkuneuvojen vuokraus

- 7711 Autojen ja kevyiden moottoriajoneuvojen vuokraus ja leasing

⁴ International recommendations for tourism statistics 2008

8. Matkatoimisto- ja matkanjärjestäjäpalvelut

- 7911 Matkatoimistojen toiminta
- 7912 Matkanjärjestäjien toiminta
- 7990 Varauspalvelut, matkaoppaiden palvelut ym.

9. Kulttuuripalvelut

- 900 Kulttuuri- ja viihdetoiminta
- 9102 Museoiden toiminta
- 9103 Historiallisten nähtävyyksien, rakennusten ja vastaavien kohteiden toiminta
- 9104 Kasvitieteellisten puutarhojen, eläintarhojen ja luonnonpuistojen toiminta

(eli toimialat 90 ja 91, pois lukien 9101 Kirjastojen ja arkistojen toiminta)

10. Urheilu- ja virkistyspalvelut

- 7721 Vapaa-ajan ja urheiluvälineiden vuokraus ja leasing
- 92 Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut
- 9311 Urheilulaitosten toiminta
- 9319 Muu urheilutoiminta
- 9321 Huvi- ja teemapuistojen toiminta
- 9329 Muu huvi- ja virkistystoiminta

(eli toimialat 93 pois lukien 9312 Urheiluseurojen toiminta, 9313 Kuntokeskukset)

Liite 4. Matkailutuotteet

Matkailutilinpidon tyypilliset tuotteet ovat seuraavat (tuotteiden alla vastaavat KTTL⁵-nimikkeet):

A. Kulutustuotteet

A.1 Tyypilliset tuotteet

1. Majoituspalvelut

1.a. Hotelli- ja muut majoituspalvelut

- 551000 Hotellipalvelut ja vastaavat majoituspalvelut
- 552000 Retkeilymajojen, leirintäalueiden, lomakylä- ym. palvelut

1.b. Vapaa-ajan asuntopalvelut

- 682010 Asuntojen vuokraus
- 682020 Asuntojen hallinta
- 682030 Muiden kiinteistöjen vuokraus, hallinta ja kauppa
- 683100 Kiinteistönvälityspalvelut
- 683200 Kiinteistöjen isännöintipalvelu
- Näistä loma-asuntojen ja lomaosakkeiden osuus

2. Ravitsemispalvelut

- 561000 Ravitsemispalvelut
- 562000 Ateriapalvelut ja muut ravitsemispalvelut, osa
- 563000 Juomatarjoilupalvelut

3. Rautateiden kaukoliikepalvelut

- 491000 Rautateiden henkilöliikennepalvelut, kaukoliikenteen osuus

4. Maantieliikennepalvelut

- 493120 Linja-autoliikenne, kaukoliikenteen osuus
- 493200 Taksien käyttöön liittyvät palvelut
- 493900 Muut maaliikenteen henkilöliikennepalvelut, kaukoliikenteen osuus

⁵ <https://www.stat.fi/fi/luokitukset/cpa/>

5. Vesiliikennepalvelut

- 500100 Vesiliikenteen henkilökuljetus

6. Ilmaliikennepalvelut

- 511000 Matkustajalentoliikenteen palvelut

7. Henkilöliikennevälineiden vuokrauspalvelut

- 771100 Henkilöautojen ja kevyiden moottoriajoneuvojen vuokraus- ja leasingpalvelut

8. Matkatoimisto-, matkanjärjestäjä- ja matkaopaspalvelut

- 790000 Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelut, muut varauspalvelut ja niihin liittyvät palvelut, osa

9. Kulttuuripalvelut

- 900100 Esittävä taide ja luomistyö, osa
- 900400 Taidelaitosten palvelut
- 910200 Museoiden palvelut
- 910400 Kasvitieteellisten puutarhojen, eläintarhojen ja luonnonpuistojen palvelut

10. Urheilu- ja virkistyspalvelut

- 920000 Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut, osa
- 931000 Urheilutoiminta, osa
- 932000 Huvi- ja virkistystoiminta

A.2 Liitännäiset tuotteet

Välityspalkkiot (polttoaineiden kauppa)

- 463000 Polttoaineiden tukkukaupan palvelut
- 473000 Polttoaineiden vähittäiskaupan palvelut

Palvelut (henkilölähiliikenne)

- 491000 Rautateiden henkilöliikennepalvelut, lähiliikenteen osuus
- 493110 Raitiotie- ja metroliikenne
- 493120 Linja-autoliikenne, lähiliikenteen osuus
- 493900 Muut maaliikenteen henkilöliikennepalvelut, lähiliikenteen osuus

A.3 Ei-ominaiset tuotteet

Välityspalkkiot (tukku- ja vähittäiskauppa)

- 462000 Tukku- ja vähittäiskaupan palvelut
- 471000 Vähittäiskaupan palvelut

Muut tuotteet

B. Ei-kulutustuotteet

B.1 Arvoesineet

- Arvoesineet sisältyvät matkailukulutukseen (tourism expenditure) IRTS 2008:n mukaan.

B.2 Muut ei-kulutustuotteet

Visit Finland

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

